

ಹಾರವರಜ

Koravanji

ಅಕ್ಟೋಬರ್
೧೯೫೭

ಸಂಪಾದಕರು :
ಶ್ರೀ|| ರಾ. ಶಿ.

ಬರಹಗಾರರು :

ಶ್ರೀ|| ಕಾನುತ್
ಶ್ರೀ|| ಅ. ರಾ. ಸೇ.
ಶ್ರೀಮತಿ ಸುನಂದಮ್ಮ
ಶ್ರೀ|| ರಾಮಿ
ಶ್ರೀ|| ಪಾಟಾಳಿ
ಶ್ರೀ|| ಅಳ್ಳಿಗನೂರ
ಶ್ರೀ|| ರೇವಣ್ಣ
ಶ್ರೀ ಪಾರ್ಥಸಾರಥಿ
ಶ್ರೀ|| ದಾಶರಥಿ ದೀಕ್ಷಿತ್
ಶ್ರೀ|| ಗೋವಿಂದರಾಜು
ಶ್ರೀ|| ಕೇಫ

ಇತ್ಯಾದಿ, ಇತ್ಯಾದಿ.

ತಳನಗಯ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ

ರಾಮಾಯಣದ ಘನತೆಯನ್ನು ಬಿಳಿಗುವ ಭವ್ಯ ಭಾವಸಂಪನ್ನ ಕಥಾಚಿತ್ರ!

ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2 ರಿಂದ

ಬೆಂಗಳೂರು:

ಶಿವಾಜಿ - ಸೆಂಟ್ರಲ್

ಮೈಸೂರು:

ನ್ಯೂ ಆಪೇರಾ

ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಮುಖ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ

ತ್ರಿಪುರಾ ಫಿಲಂಸ್‌ರವರ---

ಮಹಿರಾವಣ (ಕನ್ನಡ)

ವಿಜಯಪ್ರಸಾದ್, ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತಂ, ಸುಶೀಲಾ, ಆರ್. ನಾಗೇಂದ್ರರಾವ್, ಕಾಂತಾರಾವ್
ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಗಣಪತಿಭಟ್ಟ, ಸ್ಯಾಂಡೋ ಕೃಷ್ಣ ಮುಂತಾದವರ ಅಭಿನಯ.

ಕಥೆ-ಸಂಭಾಷಣೆ:

ಜಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ.

ನಿರ್ದೇಶನ:

ಜಿ. ನಟರಾಜ್.

ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ:

ಆರ್. ನಾಗೇಂದ್ರರಾವ್.

ಹಂಚಿಕೆದಾರರು:

ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ: ತೆಲ್ಲಂ ಪಿಕ್ಚರ್ಸ್ ಸರ್ಕೂಲರ್, ಬೆಂಗಳೂರು-9.

ಮುಂಬಯಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ: ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಪಿಕ್ಚರ್ಸ್, ಗದಗ.

ಹೈದರಾಬಾದ್ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ: ಕರ್ನಾಟಕ ಫಿಲಮ್ಸ್ ಲಿ, ಸಿಕಂದರಾಬಾದ್.

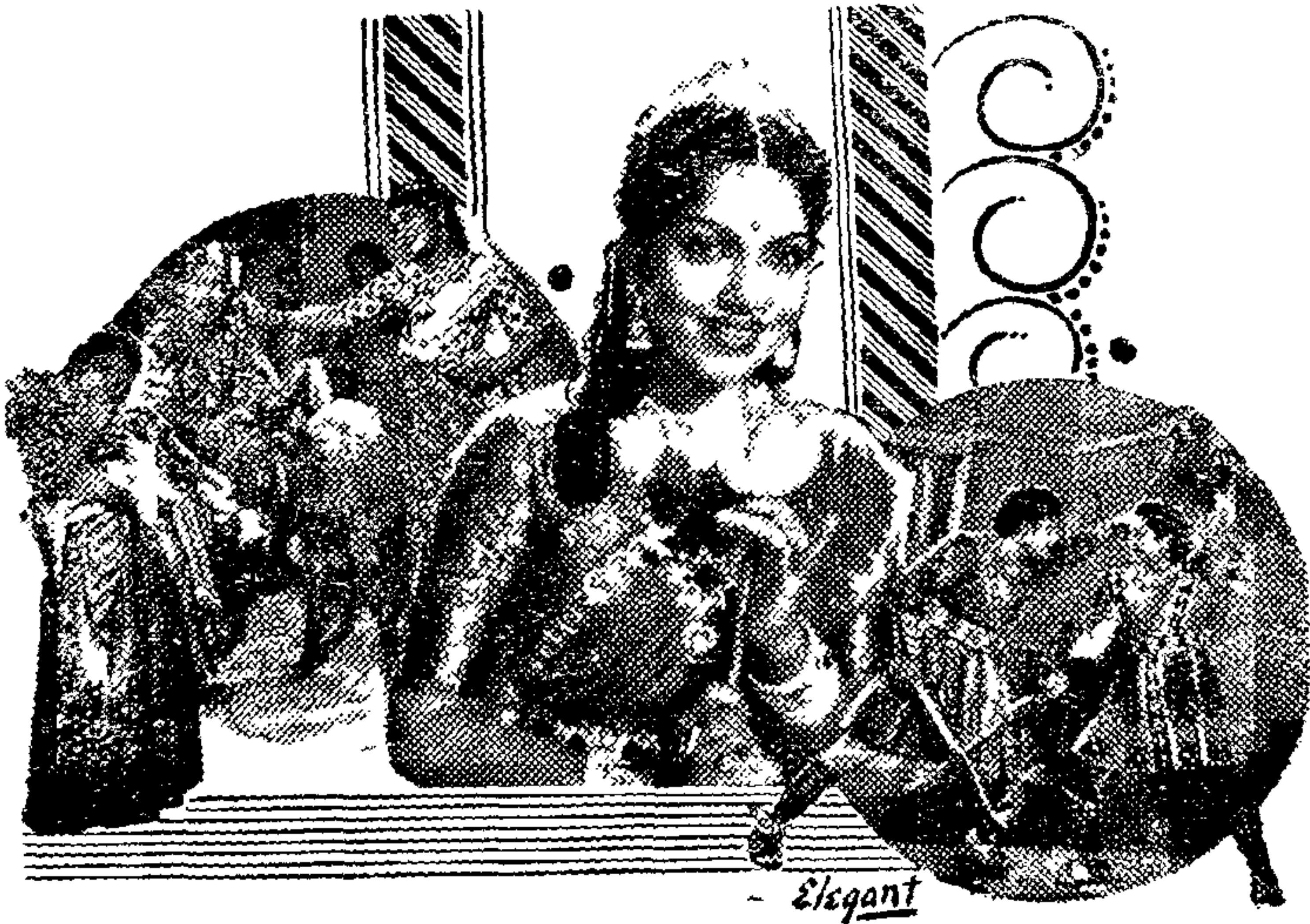
ಶನಿವಾರ ತಾ|| 21-9-57ರಿಂದ ಅಮೋಘ ಪ್ರಾರಂಭ

ಬೆಂಗಳೂರು: ಪಾಗರ್ ಮತ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮಿ (ಸಿವಿಲ್ ಏರಿಯಾ)

ಮೈಸೂರು: ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಚಿತ್ರಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ ದಿನವಹಿ 3 ಪ್ರದರ್ಶನಗಳು

ಟಿ. ಎನ್. ಆರ್. ಪ್ರೊಡಕ್ಷನ್ಸ್‌ರವರ—

★ ರಾಣಿ ಲಲಿತಾಂಗಿ ★
—(ತ ಮಿ ಳು)—

**ಶಿವಾಜಿಗಣೇಶನ್, ಭಾನುಮತಿ, ವೀರಪ್ಪಾ, ತಂಗವೇಲು, ಸಾರಂಗಸಾಣಿ,
ಎಸ್. ಡಿ. ಸುಬ್ಬುಲಕ್ಷ್ಮಿ, ರಾಜಸುಲೋಚನಾ, ಇ. ವಿ ಸರೋಜಾ,
ಶಿರುಕಳತ್ತೂರ್ ಶ್ಯಾಮಾ ಮುಂತಾದವರು**

**ಹಾಡುಗಳು, ಕಥೆ, ಸಂಭಾಷಣೆ:
ಕಂಜ್ಜೆ ರಾಮಯ್ಯದಾಸ್**

**ಸಂಗೀತ ನಿರ್ದೇಶನ:
ಜಿ. ರಾಮಚಂದ್ರನ್**

**ದಿಗ್ದರ್ಶನ:
ಟಿ. ಆರ್. ರಘುನಾಥ್**

**ಕಲಾಪರಿಕೆ:
ಆರ್. ಕಲ್ಯಾಣರಾಮನ್**

GENERAL FILM DISTRIBUTING Co, RELEASE

Koravanji, October 1957

Grams : ANNAPURNA

Telephone . 4838

THE
Modern Hindu Hotel
SESHADRI ROAD
BANGALORE-9.

— ● —

*The ideal home of the Elite
for homely comfort and courteous
service*

K. T. APPNNAIAH & SONS,
Proprietors.

ಸಂಪುಟ ೧೭

ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೧೯೫೭

ಸಂಚಿಕೆ ೭

ಕು ಹ ಕಿ ದಿ ಗ ಳು

ಈ ಬಾರಿ ಕೂಡ ವಿಜಯದಶಮಿಯದಿನವು “ಬನ್ನಿಮಂಟಪದಲ್ಲಿ” “ಹೋಗಿ ಹೋಗಿ” ಎಂದು ಕೂಗು ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿತ್ತಂತೆ.

*

*

*

ಈ ಸಾರಿ ಸರಸ್ವತೀ ಪೂಜೆಯನ್ನು, ನಾಸಿಕದ ಕರೆನ್ಸಿ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ಪ್ರೆಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅನ್ನೋಫವಾಗಿ ನಡೆಸಿದರಂತೆ.

—ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು “ನನ್ನ ಪೂಜೆಯನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ” ಎಂದು ನಸುನಕ್ಕುಳಂತೆ.

*

*

*

ಮಹಾನವಮಿಯ ಪ್ರಯುಕ್ತ —

ರಷ್ಯಾ-ಅಮೇರಿಕಾದವರು, ಅಣ್ಣೋರಣ್ಣೆಯನ ಆಯುಧವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ ರಂತೆ.

ಇಂಗ್ಲೀಷಿನವರು ಹರಿತವಾದ ರಾಜಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಆಚರಿಸಿದರಂತೆ.

ಫ್ರೆಂಚರು ನಯನಯವಾಗಿ, ಕೂರಲುಗಿನ ವೈಭವಣ ಮಾಡಿದರಂತೆ.

ಭಾರತೀಯರು ಗೆರೆಟೋಪಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಂಗಿಟ್ಟು ಆಯುಧವನ್ನಾಗಿಸಿದರಂತೆ

ನೆರೆಯವರು ಅಮೇರಿಕನರ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಕಾಶ್ಮೀರದ ಮಂದಾಪನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಆಯುಧಪೂಜೆ ಮಾಡಿದರಂತೆ.

ಎಲವಾಲ್ ಬಂಗಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಕಲ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಮುಖಂಡರೆಲ್ಲಾ
ಒಮ್ಮತದಿಂದ ಭೂಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಒಂದುರೀತಿ ನಿರ್ಣಯಿಸಿದರಂತೆ. ಭೂಮಿಯು
ಸರಕಾರದ ಸ್ಥಿರಸ್ವತ್ತು, ಬೇಸಾಯಗಾರನ ಚರಸ್ವತ್ತು ಎಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಿದ್ದಾರಂತೆ.

—ಭೂಮಿಯನ್ನು ದೇವಿ ಎಂದು ಕರೆಯುವುದರ ಅರ್ಥ ಈಗ ಆಯಿತು.

*

*

*

ಮೈಸೂರು ಅರಸರ ಹಿರಿಮೆಯಿಂದಲೇ, ಇಲ್ಲಿನ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ
ಒಮ್ಮತ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಶ್ರೀ ದೇಭರ್ ಹೇಳಿದರಂತೆ.

—ಈ ಹೇಳಿಕೆಯಿಂದ ತಿರುಗಿ ಒಡಕು ಹುಟ್ಟಿದೆ ಇರಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

*

*

*

ಪರಶುರಾಮನು ಭಾರ್ಗವಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದನು, ಇದ್ದುದೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ
ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವಾಯಿತು. ಆದೂ ಒಂದು ಆಟಂಬಾಂಬು ಎಂದು ಹಿರಿಯರೊಬ್ಬರು
ಸ್ಥಿರಪಡಿಸಿದ್ದಾರಂತೆ.

—ಮಹಾಭಾರತದ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ದಿಟವಾಗಿಯೂ ನಾಲ್ಕಾರು ಭಾರ್ಗವಾಸ್ತ್ರ
ಗಳು ಚಲಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರೆ—ಇಂದು ನಾವೂ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ಕಷ್ಟವೂ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ,
ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳೂ ಬರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ—ಅಲ್ಲವೇ?

*

*

*

ಪಾಕೀಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಕಾಶ್ಮೀರ್ ಚಳುವಳಿಯು ಖಾಸಿಂ ರಜ್ವಿಯವರಿಂದ ಹೊಸ
ಹುರುಪು ಕೂಡುತ್ತೆಂಬುದು ಖಚಿತವಲ್ಲವಂತೆ.

—ಅಯ್ಯೋ! ಖಾಸಿಂ ರಜ್ವಿ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಬಾರದೇ? ಹೈದರಾಬಾದಿ
ನಂತೆ ಅಲ್ಲೂ ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರವಾಗಬಹುದು.

*

*

*

ನಮ್ಮ ಎರಡೆಕರೆ ಕುಷ್ಟಿ ಜಮೀನನ್ನು ಸೇತ್‌ಗಿರ್‌ಧಾರಿಗೆ ಅಡವಿಟ್ಟಿದ್ದೆವು.
ಅದನ್ನೇ ಭೂದಾನಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಟ್ಟೆವು—ಆದರೆ ಏನನ್ಯಾಯ ಆಯ್ತು ಅಂತೀರಿ
ಸೇತ್‌ಗಿರ್‌ಧಾರಿಗೆ ಆ ಜಮೀನನ್ನು ಸಮಿತಿಯವರು ದಾನಮಾಡಿದರು!

*

*

*

ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಈ ಸಾರಿ ಬೊಂಬೆ ಕೂರಿಸಿದಾಗ ಕೆಂಪು ಟೋಪಿಗಳನ್ನೇ
ಹಾಕಿದ್ದರು ಎನ್ನುವುದು ಶುದ್ಧ ಸುಳ್ಳಂತೆ.

*

*

*

ಉರಿಗಾಳು

“ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಲಸ”ವನ್ನು ಸರ್ಕಾರವೇ ಅಳಿಸಬಹುದು; ಆದರೆ, “ದೇವರ ಕೆಲಸ”ವನ್ನು ಅಳಿಸಲು ಡೇಬರೇ ಒಪ್ಪಬೇಕು, ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ, ಜನ; ಇದು ತಪ್ಪು ಅಲ್ಲವೇ ?

*

ನೀನು ಬಲು ಚೆಲುವೆ, ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಲೂ, ಹೆಣ್ಣು ಇನ್ನೂ ಚೆಲುವೆ ಯಾಗಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಆಗ, ನಾವು ಆಡಿದ ಮಾತನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

*

ಏನು ? ಸಂಸಾರಸ್ಥನಾಗಿ ಹಾಯಾಗಿದೆಯೋ ? ಅಥವಾ, ಅಡಿಗೆ ತಾಪತ್ರಯ ಗಳನ್ನೂ ಇನ್ನೂ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿದೆಯೋ ?, ಅಂದರೆ, ಆತ, “ಎರಡೂ” ಎನ್ನುತ್ತಾನಲ್ಲ....ಪಾಪ !

*

“ಬಾಡಿಗೆ ೬ ತಿಂಗಳದು, ಬಾಕಿ, ಕೊಡು” ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಬಾಡಿಗೆಗೆ ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿ “ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗು” ಅಂದ.

“ಆಗ ನೀನೇನು ಮಾಡಿದೆ” ಎಂದು ಜಡ್ಜರು ಕೇಳಿದರು.

“ಸರಿ, ಅಂತ, ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಬಂದೆ”

*

“ಲೋ ! ಅತನ ಒಳಜೇಬಿಂದ ಗಡಿಯಾರಾನ ಹೇಗೆ ತೆಗೆದೆ ?” ಎಂದು ಜಡ್ಜರು ಅಪರಾಧಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ, ಅವನು, “ನಾಲ್ಕುದಿನ ನನ್ನ ಶಿಷ್ಯ ವೃತ್ತಿ ಮಾಡಿದರೆ, ನಿಮಗೂ ಹೇಳಿಕೊಡ್ತೀನಿ” ಅಂತ ಅಂದೇಬಿಟ್ಟ.

*

ಪರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಲದ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಎತ್ತಿ, ಅವರು ಕೊಡಬಹುದಾದ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪನ ತರುವುದರೊಳಗೆ, ಇಲ್ಲಿ ಮನೆ ಖರ್ಚನ್ನು ಮೂರರಷ್ಟು ಮಾಡಿ ಕೂರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಸಫಲವಾಗುತ್ತಿದೆ.

*

ವಿನೋಭಾಜೀಯನರು ಭೂದಾನದಿಂದ ಗ್ರಾಮದಾನಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಚಳುವಳಿ
ಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿದರು ಆದರೆ, ಪಂಜಾಬಿನ ಭಾಷಾ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳೂ, ಮದ್ರಾಸಿನ
ಕೋಮುವಾದಿಗಳೂ, ರಾಷ್ಟ್ರದಾನಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತಿರುವಂತಿದೆ.

*

*

*

“ಗ್ರಾಮದಾನದ ಚಳುವಳಿಗೆ ವೃತ್ತೋತ್ಸರ್ಗ ಬೆಂಬಲ ಅಗತ್ಯ”(ಶಿರೋನಾಮೆ)
.. ಬರೀ “ಹೃತ್” ಸಾಲದು; “ವೃತ್ತಿಕೇನೂ” ಕೂಡಬೇಕಲ್ಲ.

*

*

*

ಬಕ್ರಾ ಆಣೆಕಟ್ಟನ್ನು ಇನ್ನೂ ೩೦ ಗಜದಷ್ಟು ಏರಿಸಲಾಗಿದೆ (ಸುದ್ದಿ)....
ಅಜಗಜಾಂತರ ಅಂದರೆ, ಇದು!

*

*

*

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯವೊಂದಕ್ಕೆ ಭೇಟಿಕೊಟ್ಟಾಗ, ಹುಡುಗರಿಗೇಕೆ ಗೋಧಿ
ಪಾಯಸ ಕೊಡಬಾರದು, ಎಂದರಂತೆ.....ಇದರಿಂದಾಗಿ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಹಸ್ರಾರು
ಹಾಸ್ಯಲುಗಳಿಂದ ನೆಹರು ಅವರಿಗೆ ಆಹ್ವಾನ ಹೋಗಿವೆಯಂತೆ, ತಂತಿಮೂಲಕ,
ತುರುತ್ ಭೇಟಿಗಾಗಿ.

*

*

*

ನಮ್ಮ ನಾಯಕರು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಟೋಪಿ ತ್ಯಜಿಸಿ ರುಮಾಲು
ಕಟ್ಟುವುದು ಆರೋಗ್ಯಕೌಪ್ರದ ರೀತಿಯಾಗಿ ಒಪ್ಪಬೇಕಾದ್ದು.

—ತಲೆ ದವ್ಪವಾದಾಗ ಟೋಪಿ ಹರಿದುಹೋಗುತ್ತೆ, ಆದರೆ ರುಮಾಲು ಸ್ವಲ್ಪ
ಸಡಿಲುತ್ತೆ, ಬಾಲ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಿಚ್ಚಬಹುದು, ಅಷ್ಟೇ!!

*

*

*

ರಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಗಗನವಾಹಿ ಗೈಡೆಡ್ ಮಿಸೈಲ್ ಒಂದು ೫೦೦೦ ಮೈಲಿಯಾಚೆ
ಯೋಜಿಸಿದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಆಸ್ಪೋಟನೆಯಾಯ್ತಂತೆ.

—ರಷ್ಯಾದಿಂದ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ೩೦೦೦ ಮೈಲಿ ಮಾತ್ರವಾದ್ದರಿಂದ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ
ನಾವು ಸುರಕ್ಷಿತ!!

*

*

*

ಮೂರ್ಛೆಬಿದ್ದು ಸುಸ್ತಾದವನೊಬ್ಬನು, ಹಠಾತ್ತನೆ ಎದ್ದುಕೂತನಂತೆ.

—ಕಾರಣ, ಮನೆಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ ಬಾರಿಸುವ ಭಿಕ್ಷುಕನು
ಬಂದಿದ್ದನಂತೆ.

ಲಮೇರಿಯಾ

ಒಬ್ಬ ಗುಮಾಸ್ತೆ, ಮೈಟ್ರೆಕ್ ನಪಾಸ್ ಗುಮಾಸ್ತೆ, ೫ ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ತಪ್ಪಿನಿಂದಾಗಿ, ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಸಿಕ್ಕಿತು; ಹತ್ತಾರು ಪದವೀಧರರಿಗೆ ಅಮೇರಿಕಾ ಮುಂತಾದ ಪರದೇಶಗಳಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಭತ್ಯೆ, ವ್ಯಾಸಂಗವೇತನ, ಪಿ ಎಚ್‌ಡಿ. ಇತ್ಯಾದಿ ಬಿರುದು ಬಾವಲಿಗಳು ದೊರೆತುವು. ಆದರೂ, ಆ ಗುಮಾಸ್ತೆ ಬಡತನದಲ್ಲೇ ನರಳಿ, ತನ್ನ ಇಬ್ಬರು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಮಾಂಗಲ್ಯಧಾರಣವಾಗಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ, ಎಂದು ಕೊರಗುತ್ತಲೇ ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿದ.

೧೫ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ, ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರ ಆಫೀಸ್ ಗುಮಾಸ್ತೆ ಯಾಗಿದ್ದ ತಮ್ಮಯ್ಯ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಫೈಲ್‌ನಲ್ಲಿ, “ಈ ಕಟ್ಟೆಯಿಂದ ನಾವು ಇಷ್ಟು ಭಾರಿ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಒಂದೆಡೆ ಶೇಖರಿಸಿದರೆ, (ಮಲೇರಿಯಾ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಟೈಪ್‌ನಲ್ಲಿ) ಲಮೇರಿಯಾ ಹರಡುವುದಿಲ್ಲವೇ?” ಎಂಬ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರೆದ, ಕಾಗದದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ.

ಆ ತಪ್ಪು ಯಾರ ಗಮನಕ್ಕೂ ಬರಲಿಲ್ಲ, ಆರೇಳು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ! ತಮ್ಮಯ್ಯನನ್ನು ಬೇರೊಂದು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ಗೆ ವರ್ಗಮಾಡಿದರು. ಅವನ ಹಿಂದಿನ ಆಫೀಸಿಗೆ, ನವ ವಿದ್ಯಾತರುಣ ಭಾರಿ ಪದವೀಧರ, ಒಬ್ಬ ಬೃಹಸ್ಪತಿ ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರಾಗಿ ಬಂದ.

ಆತನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿತ್ತು, “ಲಮೇರಿಯಾ ಹರಡುವುದಿಲ್ಲವೇ?” ಎಂಬ ಭಯೋತ್ಪಾದಕ ಪ್ರಶ್ನೆ .. ಕೂಡಲೇ, ಅವನು, ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಆ ಪುಟದ ಒಂದು ವರದಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಲಮೇರಿಯಾ ಬಹಳ ಅಪಾಯಕರವೆಂದೂ ಅದರಿಂದ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿನಷ್ಟು ಕಷ್ಟ ನಷ್ಟ ಒದಗಬಹುದೆಂದೂ, ಆರೇಳು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಅದು ಹರಡುವ ಸಂಭವವುಂಟೆಂದೂ, ಅದರ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ತಾನು ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಚೀಫ್ ಎಂಜಿನಿಯರ್‌ರವರು ತನುಗೆ ಕೂಡಲೇ ಸಲಹೆಕೊಡಬೇಕೆಂದೂ ಬರೆದು, ಮೇಲಕ್ಕೆ ರವಾನಿಸಿದ. ಆ ವರದಿಯನ್ನು ಓದಿ ಮೇಲು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸಿದ ಪ್ರತಿ ಒಬ್ಬ ‘ಭಾರಿ ಸಂಬಳದ’ವನಿಗೂ ಗಾಬರಿ! “ಏನೋ ಎಂತೋ! ನಮಗೆ ತಿಳಿಯದು. ಲಮೇರಿಯಾ ಅಂತ ಇದುವರೆವಿಗೂ ಕೇಳಿಲ್ಲ.

ಅದರ ವಿಷಯ ಓದಿಲ್ಲ. ತಿಳಿಯದು ಎಂದರೆ ಅಪಮಾನ. ನಾವೇಕೆ ನಮ್ಮ ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ಒಪ್ಪಿರಂಗಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು” ಎನ್ನುತ್ತ, ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಅದೇ ವರದಿಯ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ, “ಇದಕ್ಕೆ ತೀವ್ರ ಗಮನ ಆಗತ್ಯ”, “ಹಣ ಎಷ್ಟು ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೋ ಅದನ್ನು ನುಸರಿಸಿ ನಾವು ಪರಿಹಾರ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇವೆ” ಎಂದು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆದು, ಚೀಫ್ ಎಂಜಿನಿಯರ್‌ರವರ ಖಾಸಾ ಮೇಜಿಗೆ ವರದಿಯನ್ನು ನೂಕಿದರು.

ಅವರು ಅದನ್ನು ಓದಿದರು. “ಲಮೇರಿಯಾ?” “ಲಮೇರಿಯಾ ಹರಡುವ ಸಂಭವ”... ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಇದೇ ಶುಭ ಲಗ್ನ ಅಂತ ಅವರು, “ಲಮೇರಿಯಾ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮಾಡುತ್ತಿದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬರಲು ನಾನು ತಕ್ಷಣ ಪ್ರವಾಸ ಕೈಗೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು” ಎಂದು ಮೊರೆ ಇಟ್ಟರು. ೧೬೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ, ಭೂಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಮಾಡಿ ಬಂದರು. ಬಂದವರು, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ವರದಿ ಒಪ್ಪಿಸಿ, ಲಮೇರಿಯಾ ಭಯ ಇನ್ನೂ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲೇ ಇದೆ....ಅದು ತಲೆದೋರಿದ ಕೂಡಲೇ ಅದರ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಿ, ತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಟುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಾಗಿ, ಹಲವರು ವಾಗ್ದಾನಮಾಡಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದರು. ಲಮೇರಿಯಾ ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ತಲೆದೋರುವ ಒಂದು ರೀತಿಯ ವಿಶೇಷ ಭಯವೆಂದು ಅವರು ವಿವರಿಸಿದರು.

ಅದಕ್ಕಾಗಿ, ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯ ೩ ಜನರನ್ನು ಆರಿಸಿ ಡಿಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಅವರು ಆಸೇತು ಹಿಮಾಚಲ T. A. ಗಳಿಸಿ, ಲಮೇರಿಯಾ ಎಂದರೇನು, ಎಂದು ೧೮೪೩ ಜನರನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿ, ಬಂದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ೮ ಸಂಪುಟಗಳಾಗಿ ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡಿ, ೩೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳು ವೆಚ್ಚಮಾಡಿದರು. “ಲಮೇರಿಯಾ” ಎಂಬುದನ್ನು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. “ಲಮೇರಿಯಾ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಮುಳ್ಳುಗಿಡ! ಅದು, ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಆಗಾಗ ಬರುವ ಒಂದು ಭಯಂಕರ ರೋಗ; ಅದು ಸೂರ್ಯಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ತೋರಿ ವಿಪರೀತ ಶಾಖಕ್ಕೂ ಅನಾವೃಷ್ಟಿಗೂ ಕಾರಣವಾಗುವ ಒಂದು ಬಗೆಯ ವಿದ್ಯುತ್ ಪ್ರವಾಹ; ಅದು ಕುರಿಗಳ ಕಣ್ಣನ್ನು ತಿನ್ನುವ ಒಂದು ಬಗೆಯ ನುಸಿ! ಅದು ತೆಂಗಿನಗರಿಗೆ ತಗಲುವ ಒಂದು ಹುಳ! ಜೌಗುಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅತಿಯಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ಕ್ರಿಮಿಗೆ ಲಮೇರಿಯಾ ಎಂಬ ಹೆಸರಿದೆ; ನೆಗಡಿ ಹೆಚ್ಚಿದಾಗ ಕಂಡುಬರುವ ತಲೆನೋವಿಗೆ ಲಮೇರಿಯಾ ಎಂಬ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಣುಗಳೇ ಕಾರಣ—ಎಂದೆಲ್ಲ ಹೇಳಿದರು. ಆದ್ದರಿಂದ, ಲಮೇರಿಯಾ ಎಂಬುವುದು ಏನು? ಎಂದು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು, ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ, ಖಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರ, ಭೂಗರ್ಭಶಾಸ್ತ್ರ, ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ, ಪ್ರಾಣಿಶಾಸ್ತ್ರ, ಜೀವಶಾಸ್ತ್ರ, ಈ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೀಣರಾದ ಬುದ್ಧಿವಂತ ಹುಡುಗರನ್ನೂ, ಹುಡುಗಿಯರನ್ನೂ, ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಿಗೆ

ರವಾನಿಸಬೇಕೆಂದು ಆತ ಶಿಫಾರಸುಮಾಡಿ, ಅನೇಕ ಅಳಿಯಂದಿರನ್ನೂ ತಮ್ಮಂದಿರನ್ನೂ ಸೋದರಸೋಸೆಯರನ್ನೂ ಉರಾಚೆ ಕಳುಹಿಸಲು ಸಹಾಯಮಾಡಿದರು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಆಯಾ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಲಮೇರಿಯಾ ಅಂದರೇನು, ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಪಂಡಿತರುಗಳೆಲ್ಲ ದಿಗ್ಭ್ರಮೆಯಾಗಿ, ತಮ್ಮ ಮಂಕುತನವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಕಟಿಸಿ, ಧೈರ್ಯವಿಲ್ಲದೆ, ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯರನ್ನು ಇಂಡಿಯಾದೇಶಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಅಂತು, ಎರಡೇ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ 'ಲಮೇರಿಯಾ' ಎಂಬುದನ್ನು ಕುರಿತು, ನೂರಾರು ಗ್ರಂಥಗಳಾದುವು. ಅವಿಲ ಭಾರತ ಲಮೇರಿಯಾ ಸಮ್ಮೇಳನವೊಂದು ನಡೆಯಿತು. ಅಲ್ಲಿಯ ವಾದ ಪ್ರತಿವಾದಗಳಿಗೆ ಬಿರುಸೇರಿ, ಹತ್ತಾರು 'ವಾಕ್ ಔಟ್'ಗಳು ಜರುಗಿದುವು. ಮೊನ್ನೆ, ೫೬ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಪನಾಮಾದ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ಮಹಾ ಸಮ್ಮೇಳನ ನಡೆಯಿಸಿ, ಲಮೇರಿಯಾ ನಿವಾರಣಾ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಪ್ರಸಂಚ ಎಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೂ ಕಳುಹಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿ ಯನ್ನು ನಿಯಮಿಸಿತು. ಅಣುಬಾಂಬು ಸ್ಫೋಟನೆಗಳಿಂದ ಲಮೇರಿಯಾ ಭಯ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚುವುದೆಂದು ವಿ. ಕೆ. ಕೃಷ್ಣಮೆನೋನ್‌ರವರಿಗೆ ದಿನವೂ ನೂರಾರು ಪತ್ರಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆಯಂತೆ. ಆದರೆ, ಕೇಂದ್ರ ಲಮೇರಿಯಾ ಸಂಶೋಧ ನಾಲಯದವರು ಮಾತ್ರ ಇದನ್ನೊಪ್ಪುತ್ತಿಲ್ಲ. "ಲಮೇರಿಯಾ ಎಂದರೆ ಏನು, ಎಂಬುದನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ, ಈ ಸಂಶೋಧನಾಲಯದ ೧೮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪಿ.ಎಚ್.ಡಿ, ಡಿ.ಎಸ್.ಸಿ.ಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿದಾರೆ; ಸರಿ! ಆದರೂ, ಸಮಸ್ಯೆ ಮಾತ್ರ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿದೆ. ನಮ್ಮ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ನಾವು ಹೊಸ ಹುರುಪಿನಿಂದಿದ್ದೇವೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ನಮಗೆಲ್ಲ ಮೊನ್ನೆಯಿಂದ ೧೦೦, ೧೫೦ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಾಹೆಯಾನಾ ಬಡ್ತಿ ದೊರೆತಿದೆ. ಆದರೆ, ಲಮೇರಿಯಾ ಎಂದರೆ ಏನು ಎಂದು ಖಚಿತವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವತನಕ, ಅಣುಬಾಂಬು ಸ್ಫೋಟನೆಯಿಂದ ಲಮೇರಿಯಾ ಭಯ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳಲಾರೆವು" ಎಂದು ಆ ಸಂಶೋ ಧನಾಲಯದ ಡೈರೆಕ್ಟರ್‌ರವರು ಹೇಳಿಕೆ ಇತ್ತಿದಾರೆ.....

ಲಮೇರಿಯಾ ಎಂಬುದೊಂದಿಲ್ಲ—ಮಲೇರಿಯಾ ಎಂದು ಟೈಪುಮಾಡಹೋಗಿ ನಮ್ಮ ತಮ್ಮಯ್ಯ ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪು ಅದು, ಎಂದು ಸದ್ಯಃ ನೀವು ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳಬೇಡಿ.....

ಪಾಪ! ಆ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು, ಪಂಡಿತರು, ಅವರ ಶಿಷ್ಯರು, ಆ ಸಂಶೋಧನಾಲಯ ದವರು, ಅದರ ಡೈರೆಕ್ಟರು, ಅಲ್ಲಿಯ ಪಿ.ಎಚ್.ಡಿ.ಗಳು, ಎಲ್ಲರೂ, ಹೇಗೋ, ಬದುಕಿಕೊಳ್ಳಲಿ.....

ಕಂಡವರ ತಲೆಮೇಲೆ ನಾನೇಕೆ ಕಲ್ಲು ಬೀಳಿಸಬೇಕು ?

— ಕಾಮತ್.

ಓ ನನ್ನ ವೇತನ

ಓ ನನ್ನ ವೇತನ
ಆಗು ದಿವ್ಯ ಚೇತನ
ಹತ್ತು ನೂರುಗಳನು ವಿಾರಿ
ಸಾವಿರದೆಡಬಲಕೆ ಹಾರಿ
ಎದೆಗೆ ಆನಂದದೀಟಿ

ಓ ನನ್ನ ವೇತನ
ಕಳೆಯೊ ಎನ್ನ ಯಾತನ
ಸಾಲ ಶೂಲ ಹೊಟ್ಟೆತೂರಿ
ಮೂರು ತಾಪಗಳನು ಹಾರಿ
ಮಜದ ಮದವ ತಲೆಗೆ ಹೇರಿ

ಓ ನನ್ನ ವೇತನ
ಕಟ್ಟು ಸುಖನಿಕೇತನ
ಮೊದಲಿಗೆ ನೀ ನಿಲ್ಲದಿರು
ಮನವನೆಂದೂ ಕೊಲ್ಲದಿರು
ಮೂವತ್ತಕ್ಕು ಮುಗಿಯದಿರು
ಓ ಅನಂತವಾಗಿರು !

ಓ ನನ್ನ ವೇತನ
ತಾರೊ ಮಧುರ ಯಾತನಾ !
ಸಾಂತ ನೀನನಂತನಾಗೆ
ಆಗದಿಹೆನೆ ನಿತ್ಯಭೋಗಿ
ಆಗು ನೀ ಅನಂತನಾಗು
ಆಗು, ಆಗು, ಆಗು, ಆಗು !

ಓ ನನ್ನ ವೇತನ
ಎತ್ತು ಸುಖದ ಕೇತನ.

—ಅ. ರಾ. ಸೇ.

ನ ವ ರಾ ತ್ರಿ

ದಸರಾಕ್ಕೆ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹೋಗಲೇಬೇಕು ಅಂತ ಮಕ್ಕಳ ಹಠ “ಹೋದ ಸಾರಿಯೇ ಕಡೇ ದಸರಾ, ಕಡೇ ಜಂಬೂಸವಾರಿ, ಇನ್ನು ನೋಡುಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ ಅಂತ ಕೊರಗಿ ಓಡಿದ್ದೆವು; ಎಂಟಾಣೆಗೊಂದು ಬಟ್ಟಲು ಕಾಫಿ ಕುಡಿದು, ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ನೆನೆದು, ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಸೀದು, ಜೇಬು ಬರೀದುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದೆವು; ಖಂಡಿತ ಇನ್ನು ಆ ಸುದ್ದಿ ಬೇಡ. ಅಷ್ಟಕ್ಕೂ ಈ ಸಾರಿ ಅದೆಲ್ಲ ನಡೆಸಲ್ಲ ಪ್ರಜಾರಾಜ್ಯ!” ಅಂದರು ಮಕ್ಕಳ ತಂದೆ. “ಇಲ್ಲಣ್ಣ! ಕನಸಾಯ್ತಂತೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ, ಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರಿ ಬಂದು—ಜಂಬೂಸವಾರಿ ಎಂದಿನಂತೆ ನಡೆಸದೇಹೋದರೆ ನಿಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಪದವೀನೇ ತಪ್ಪೀತು, ಸರ್ಕಾರೀ ಕಾರು ಸವಾರಿ ಸೊನ್ನೆ ಆದೀತು—ಅಂತ ಬೆದರಿಸಿದಳಂತೆ! ಅದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ನಡೆಯುತ್ತಂತೆ. ನಿತ್ಯ ಒಂದೊಂದು ಉತ್ಸವ ಬೇರೆ ಅಂತೆ—ಮಕ್ಕಳ ದಿನ, ಮುದುಕರ ದಿನ, ಹಳ್ಳಿಯ ದಿನ, ದಿಳ್ಳಿಯ ದಿನ—ಎಲ್ಲ ಆಚರಿಸ್ತಾರೆ. ಹೋಗೇ ಹೋಗೋಣ!” ಅಂತ ಕಿವಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಗು ಹಚ್ಚಿದರು ಹುಡುಗರು. ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೂ ಪೀಕಲಾಟಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿತು.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ, ಸಣ್ಣೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ತಂಗಮ್ಮನಿಂದ ಕಾಗದ ಬಂತು; “....ಅಕ್ಕಯ್ಯ, ಅಪರೂಪಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಹೆಣ್ಣುಮಗು ಆಗಿರೋದು ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇದೆ. ನವರಾತ್ರಿ ಗೊಂಬೆ ಕೂಡಿಸಬೇಕು ಅಂತ ಆಸೆ. ಷಹರಿನಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಹಬ್ಬನ ದೊಡ್ಡೋರೇ ಅಡ್ತಾರಂತೆ, ತರಹ ತರಹಾ ಕೂಡಿಸಿ; ಕೇಳಿದೀನಿ. ನನಗೆ ಆ ಆಟ ಆಡುಕ್ಕೆ ಬರುಲ್ಲ. ನೀನು ಬಂದು ನನಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡಿದರೆ ಬಲು ಉಪಕಾರವಾದೀತು! ಖಂಡಿತ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದುಬಿಡುವುದು! ....” ಅಂತ.

ಸಧ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿಯಿತಲ್ಲ, ಮಿತವಾದ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ; ಮೈಸೂರು ಯಾತ್ರೆ ತಪ್ಪಿಸೋ ಮಾರ್ಗ ಸಿಕ್ಕಿತಲ್ಲ ಅಂತ ಹಿಗ್ಗಿ, ಹುಡುಗರಿಗೆ ಹಳ್ಳೀ ಹವಾದಿಂದುಂಟಾ ಗುವ ಹಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಭಾಷಣಗಳನ್ನೇ ಬಿಗಿದು, ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡುಹೋದೆ ಸಣ್ಣೂರಿಗೆ!

ತಂಗಮ್ಮನಿಗೆ ಬಲು ಸಂತೋಷ. ದನ, ಕರು, ಆಳು, ಕಾಳು, ಕೋಳಿ, ನಾಯಿ, ಯಜಮಾನ್ರು, ಎಲ್ಲ ಪ್ರದರ್ಶನ ಆದಮೇಲೆ, “ಬೊಂಬೆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ತೆಗೆದಿಟ್ಟದೀನಿ ಅಕ್ಕಯ್ಯ. ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ ಸಾಳೆ, ಇವತ್ತೇ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿಬಿಡು;.... ಆದರೆ... ಎಲ್ಲ ಅತ್ತಿಮ್ಮನ ಅತ್ತಿಮ್ಮನ ಕಾಲದ್ದು. ಮುರುಕು ಹರುಕು ಜಾಸ್ತಿ” ಅಂದಳು “ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ ಕಣೇ, ಸಾನೆಲ್ಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆಪಾಡ್ತೀನಿ” ಅಂತ ಭರವಸೆಕೊಟ್ಟಿ. “ನೋಡು, ಷಹರಿನಲ್ಲಿ ಬೊಂಬೆ ಕೂರಿಸೋದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾಮೂಲಿವೆ, ಅದನ್ನು

ನೊದಲು ಇಟ್ಟುಬಿಟ್ಟು ಅಮೇಲೆ ಬಾಕೀ ಬೊಂಬೆ ಸರಿಮಾಡ್ತೀನಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಕೈಹಚ್ಚಿದೆ.

ನೊದಲನೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಆಸ್ಪತ್ರೆ—ಕೈಕಾಲು ಮುರಿದ ಬೊಂಬೆಗಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೇ ಉಪಯೋಗ. ತುಂಬ ಹೊದಿಸಿ ಮಲಗಿಸಿಬಿಟ್ಟರೆ ಆಯ್ತು. ಪುಟ್ಟಪುಟ್ಟ ಮಂಚ, ದೊಡ್ಡ ಡಾಕ್ಟರಮ್ಮ—ರೋಗಿಗಳ ರಕ್ತ ಹೀರಿ ಹೀರಿ ಊದಿದ್ದೇನೋ ಪಾಪ! ಖಾಲಿ ಕಸ್ತೂರಿಮಾತ್ರ ಶಿಶಿಗಳೇ ಔಷಧಿ ಬಾಟಲುಗಳು.

ಎರಡನೇದು, ಹೋಟಲು—ನಾಲ್ಕು ಟೇಬಲ್ಲು, ಕುರ್ಚಿಗಳು, ಅವುಗಳಮೇಲೆ ಟೇಬಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದೇ ಹಿಡಿಸುವಂತ ಭೀಮಾಕಾರದ ಕಾಫೀ ಬಟ್ಟಲುಗಳು—ಗಾಜಿನವು. ಮೂರು ಟೇಬಲ್ಲಿತ್ತರದ ಮಾಣಿ! ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿಹೋಗಿರುವ—ಪ್ರಾಯಶಃ ಹೋಟಲ್ ತಿಂಡಿ ತಿಂದೂ ತಿಂದೂ ತೇಗಿದ ಫಲವಿದ್ದೀತು!—ಪುಟಾಣಿ ಗೊಂಬೆಗಳು!

ಪಾರ್ಕ್—ರಾಗೀಹುಲ್ಲು, ರಂಗೋಲೆ ರಸ್ತೆ, ಮಣೇದೀಪ, ಮರದ ಬೋನು ಗಳಲ್ಲಿ ಬಡಕಲು ಪ್ರಾಣಿಗಳು, ಗಾಜಿನ ತಟ್ಟೆ ಕೊಳಗಳು, ಮಕ್ಕಳ ಮೋಟಾರುಗಳು, ಈ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಮರುಳಾಗಿ ಮಲಗಿರುವ ಮನುಷ್ಯರು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ!

ಹೀಗೇ ರೈಲ್ವೇ ಸ್ಟೇಷನ್ನು, ಬೆಟ್ಟಗುಟ್ಟ, ಎಲ್ಲ ಇಟ್ಟಮೇಲೆ ಇನ್ನೂ ಕರ್ಪೂರದ ಬೊಂಬೆಗಳು ಉಳಿದುವು. ಅವರಿಗೆ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೊಲಿದು ಮಿಕ್ಕ ಸಿಲ್ಕು ಬಟ್ಟೆ ಗಳನ್ನು ಡಿಸಿ ಸಾಲಿಗೆ ಕೂಡಿಸಿದೆ—ರಾಜ್ಯ ಕಳಕೊಂಡ ರಾಜರು ಅಂತ ಚೀಟಿ ಬರೆದು. ಅರೆಬೆತ್ತಲೆ ಬೊಂಬೆಗಳೆರಡನ್ನ ಸೊಟ್ಟ ಸೊಟ್ಟಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ‘ಸಿನಿಮಾ ನಟಗಳ ನೃತ್ಯ’ ಅಂತ ನಾಮಕರಣವಾಡಿದೆ. ತಲೆಗೆ ಬಿಳಿ ಕಾಗದದ ಟೋಪಿಮೆತ್ತಿ, ಮೈಗೆ ಬಿಳಿ ಬಟ್ಟೆ ಉಡಿಸಿ, ಸುತ್ತಮೇಜುಗಳ ಸುತ್ತ ಅಲ್ಲೊಂದಿಲ್ಲೊಂದು ಬೊಂಬೆಗಳ ಕೂರಿಸಿದೆ. “ಇದೇನಕ್ಕ?” ಅಂದಳು ತಂಗಮ್ಮ. “ವಿಧಾನ ಸಭೆ!” ಎಂದೆ. “ಅಯ್ಯೋ, ಇಷ್ಟೇ ಕೊಂಚ ಜನ ಇರ್ತಾರಾ?...ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ಬೊಂಬೆಗಳು ಮಲಗೇ ಬಿಟ್ಟವೆಯಲ್ಲ!” ಅಂದಳು. “ಅದು ಯಾವ ಮಂತ್ರಿ ಮೇಲಿನ ಅವಿಶ್ವಾಸದ ಠರಾವೂ ಇಲ್ಲದ ದಿನ ಇರಬೇಕು!” ಅಂತ ಹೇಳಿದೆ.

ಕೊನೆಗೆ ಬೆಟ್ಟ ಗುಟ್ಟ ಕಟ್ಟಿ, ಮಣ್ಣು ಕಲ್ಲು ಎರಡು ಮೊರದಷ್ಟು ಉಳಿದಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ತಾನೇ ಏಕೆ ಹೊರಕ್ಕೆಸೆಯಬೇಕು ಅಂತ, ಹದವಾಗಿ ಹರವಿ, ‘ಭೂದಾನವಾದ ಜಮೀನು’ ಅಂತ ತಲೆಬರಹ ತಗುಲಿಸಿದೆ!

‘ಅಯ್ಯ’ನವರ ಮನೆ ನವರಾತ್ರಿ ಬೊಂಬೆ ವೈಖರಿಗೆ ಬೆರಗಾಗಿ ಸಣ್ಣರಿಗೆ ಸಣ್ಣರೇ ಮಗುಚತೊಡಗಿತು ತಂಗಮ್ಮನ ಮನೆಗೆ! ಈ ವೈಭವ ನೋಡಿ ಹಿಗ್ಗಿಹೋದ ಊರ ಪಟೇಲ, ಬಾಳೇಹಣ್ಣಿನ ಗೊನೆಗಳನ್ನೇ ನಾಲ್ಕು ತಂದು ನೇತುಹಾಕಿಬಿಟ್ಟ, ‘ಅಮ್ಮಾ’ವರು ಬಂದವರಿಗೆಲ್ಲ ಹಂಚುಕ್ಕೆ!

— ಶ್ರೀಮತಿ ಸುನಂದಮ್ಮ.

ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತಿ ಶೀನಣ್ಣನೂ ಮತ್ತು ಶಿವನೂ ❀

(H. V. R. ಇವರಿಗೆ ಅರ್ಪಿತ)

ಹಿಮಾಲಯ ಪರ್ವತವು, ಗೌರೀ ಶಂಕರ ಶಿಖರವು, ಮಟಮಟ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಮೂರು ಗಂಟೆಯು. ಕೈಲಾಸ ಭವನದ ಸೆಜ್ಜೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಶಿವಪಾರ್ವತಿಯರು ಪಗಡೆ ಆಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪಾರ್ವತಿಗೆ ದುಗ ಬಿದ್ದಿತು. ಶಿವನ ಜುಗ ಮತ್ತೆ ಹುಟ್ಟಬೇಕಾಯಿತು. ಪಾರ್ವತೀವಿಜಯ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿದೆ. ಶಿವನಿಗೆ ಆಟದ ಮೇಲೆ ಇದ್ದ ಗಮನ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಇಲ್ಲವಾಯಿತು. ಏಕೆಂದರೆ, ಅವನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ದೇವತಾಹ್ವಾನ ಲಾಂಛನವಾದ ಗಂಟೆ ಮೊಳಗುತ್ತಿದೆ. ಯಾರೋ ಭಕ್ತ 'ಆವಾಹಿತೋ ಭವ' ಎಂದ. ಶಿವ ಎದ್ದುನಿಂತ. 'ನಂದೀ, ಹೊರಡು ಭಕ್ತ ಬಂದಿದಾನೆ' ಎಂದ. ಪಾರ್ವತಿ 'ಅದ್ಯಾರೀ, ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ? ಅವನಿಗೇನು ಹೊತ್ತುಗೊತ್ತು ಇಲ್ಲವೇ. ಈ ಆಟ ಮುಗಿಸಿ ಹೊರಡಿ'. ಶಿವ ನಸುನಕ್ಕು 'ಪಾರ್ವತೀ, ಅವನು ನನ್ನ ಭಕ್ತ. ನಾನು ಭಕ್ತಪರಾಧೀನ' ಎಂದ. ಶಿವ ಹೊರಟೇಬಿಟ್ಟ. ಈಗ ಹತ್ತು ವರ್ಷದ ಕೆಳಗೆ ನಡೆದ ಘಟನೆ ಇದು. ಅಂದಿನಿಂದ ಶಿವಪಾರ್ವತಿಯರ ಪಗಡೆ ಆಟ ಎಂದೂ ನಿರ್ವಿಘ್ನವಾಗಿ ಸಾಗಿಲ್ಲ.

ಶಿವನನ್ನೊಲಿಸಿದ ಈ ಪರಮ ಭಕ್ತನೇ ಸಿದ್ಧಾಂತಿ ಶೀನಣ್ಣ. ಅವನ ಶೀರ್ಣ ದೇಹ, ಹರಕಲು ಮಡಿ, ಜುಟ್ಟು, ಕನ್ನಡಕ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಯಾರೂ ನಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಕ್ಕರೆ, ಆ ಜೋಕು, ನಕ್ಕವನ ಮೇಲೇ.

ಏಕೆಂದರೆ, ಶೀನಣ್ಣ ಎಂದೆಂದೂ ಹೀಗೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡದ ಒಬ್ಬ ಭಾರೀ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಲೇಖಕರನ್ನು, ನೇರವಾದ ದಾರಿಯಿಂದ ಹೊರಳಿಸಿ, ಅಡ್ಡ ದಾರಿಗೆ ತಂದುಬಿಟ್ಟ, ತನ್ನೂಲಕ ಅವರ ಪ್ರಗತಿಶೀಲತನಕ್ಕೆ ಕಾರಣನಾದ, ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಅವನದು. ಅವನು ಗಾಂಧೀ ಶಿಷ್ಯ. ದೇಶಭಕ್ತ.

ಶೀನಣ್ಣನ ಓದು ಅವನ ಬಾಳಿನ ಸೂಚಕಿಯಂತಿದೆ. ಲೋಯರ್ ಸೆಕೆಂಡರಿ ಯಲ್ಲಿ ಎಲಿಜಬೆಲ್, ಎಸ್ಸೆಸ್ಸೆಲ್ಸಿಯಲ್ಲಿ ಇ. ಪಿ. ಎಸ್. ಎರಡು ತಿಂಗಳು ಡೈರಿ ಫಾರಂ ಟ್ರೈನಿಂಗ್, ಒಂದೂವರೆ ತಿಂಗಳು ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಸ್ಕೂಲ್, ಆರು ತಿಂಗಳು ಖಾದಿ ತಯಾರಿಕಾ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ. ಸಾಲದೇ!

ಭಗವಾ ಬುದ್ಧನಂತೆ, ಶೀನಣ್ಣನೂ ಕೂಡ ಸಂಸಾರದ ಘೋರ ದುಃಖವನ್ನು ತಾಳಲಾರದೆ ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟ ವೀರ. ಆದರೆ, ಭಗವಾ ಗಯಾಕೂ ಗಯಾ ;

ಶೀನಣ್ಣ ಬೆಂಗಳೂರ್‌ನ ಗಯಾ. ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋದವನು ಏರ್‌ಕ್ರಾಫ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿದ. ಆಗ ವಾರ್ ಟೈಂ. ಏರ್‌ಕ್ರಾಫ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಡಾನ್ ಮಹೋನಿ, ಬರ್ನ್‌ಮಲ್ಟ್, ಮ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನ್ ಸೆಲ್ಜನ್ ಮೊದಲಾದ ಅಮೆರಿಕ ಆಫೀಸರುಗಳಿದ್ದರು. ಶೀನಣ್ಣ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹಾಜರಾದ ದಿನ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಗಡಗಡ ನಡುಗಿದರು. ಏಕೆಂದರೆ, ಅವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಆ ದಿನವೇ ಮಲೇರಿಯಾ ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಬಂತು.

ಶೀನಣ್ಣ ಸ್ಟೋರ್ಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿದ್ದ. ಅವನ ಮೇಜಿಗೆ ಟೆಲಿಫೋನ್ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವನಿಗೆ ರೇಗಿತು ನೇರವಾಗಿ ಡಾನ್ ಮಹೋನಿ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಅಚ್ಚಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬೈಯ್ಯಲಾರಂಭಿಸಿದ. ಡಾನ್ ಮಹೋನಿ ಜ್ವರ ಸಂತಪ್ತನಾಗಿದ್ದ. ಅವನಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಬರದು. ಕೇಳುವತನಕ ಕೇಳಿ, ತಡೆಯಲಾರದೆ, 'Say, youse feller whadjawant?' ಎಂದ

“ಏನಲೇ! ನನ್ನ ಕ್ವಾಣಿಗೆ ಒಂದು ಟೆಲಿಫೋನ್ ಹಾಕ್ಸೋ” ಎಂದ ಶೀನಣ್ಣ. ಅಂದಿನಿಂದ ಶೀನಣ್ಣ ಡಾನ್ ಮಹೋನಿ ಧ್ವಂಸನಾದ.

ಆದರೆ ಬಡಗನಾಡು ಜನಗಳು ಇಂತಹ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಪದವಿಗೇರಿದುದನ್ನು ವಿಧಿ ಸಹಿಸದಾಯ್ತು. ರಿಟ್ರಿಂಚ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಶೀನಣ್ಣ ಮತ್ತೆ ನಮ್ಮೂರಿಗೆ ಬಂದ. ಬಂದಾಗ ಅವನ ಹ್ಯಾಟು, ಬೂಟು, ಸೂಟು, ಕ್ರಾಪ್, ವಾಚ್ ಮತ್ತು ಟೈಗಳನ್ನು ಕಂಡು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಅಗ್ಗಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯ್ತು. ಪುರುಷ ಪ್ರಯತ್ನವೇ ಪ್ರಯತ್ನ. ದೈವವೇಕೆ?’ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದ ಮಹೋನಿ ಧ್ವಂಸ, ಊರಿಗೆ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಖಾದೀ ಭಂಡಾರ ತೆರೆದ. ಹೇರಳವಾಗಿ ಉದ್ರೆ ಕೊಟ್ಟ. ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ, ಭತ್ತಗಳನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲ ಅವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಾಕಿ ತೀರಿಸಿದೆವು. ಶೀನಣ್ಣ ಅನ್ನ, ಕಾಯಿಚಟ್ಟಿ, ತಿಂದು ಬಂಡವಾಳ ಕರಗಿಸಿದ. ನಂತರ ವಾಚು, ಗೀಚುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾರಿದ. ಹರಿದ ಸೂಟನ್ನು ಮನೆಯಾಳು ಬೊಮ್ಮನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ. ತನ್ನಲ್ಲಿದ್ದ ಚರಟ ಖಾದಿಯಲ್ಲಿ ಸರಟು ಪೈಜಾಮೆ ಹೊಲಿಸಿಕೊಂಡ. ಎರಡೆಮ್ಮೆಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ದೈರಿ ಘಾರಂ ಆರಂಭಿಸಿದ.

ಮೊದಲಿನೆಮ್ಮೆಯ ಗೀಬಿನ ಹಾಲಿನ ಗಿಣ್ಣು ತಿನ್ನುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ, ಗೌರಿಶಂಕರ ಬಸ್ಸು ಎಮ್ಮೆ ಕರುವಿನ ಆಹುತಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತು. ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಕಳೆಯುವಷ್ಟು ರಲ್ಲೇ ಎರಡನೆಯ ಎಮ್ಮೆ ಓಡಿಹೋಯಿತು. ಶೀನಣ್ಣನ ಹೆಂಡತಿ ಕರುವನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಕಟ್ಟಿದಳು. ತಾಯಿಲ್ಲದ ಆ ತಬ್ಬಲಿಗೆ ಶೀನಣ್ಣ ಎಳೆ ಹುಲ್ಲು, ಸಾವೆ ತೌಡು, ಹತ್ತಿಕಾಳು ತಿನ್ನಿಸಿದ. ಮೂರು ದಿನದ ನಂತರ ಎಮ್ಮೆಕರು ಆರಭಿರಾಗದಲ್ಲಿ, ತ್ಯಾಗ ರಾಜ ಕೃತಿಯೊಂದನ್ನು ಹಾಡಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಶೀನಣ್ಣ ಅದರ ಕಣ್ಣಿಬಿಚ್ಚಿದ. ಮೂರು ದಿನದಿಂದ ನೀರು, ಮುಸುರೆ ಕಾಣದ ಆ ಕರು ನೆಟ್ಟನೆ ಕಿರಿಯಂಗಳಕ್ಕೆ

ಹೋಯ್ತು. ೩೦ ಗ್ಯಾಲನ್ ನೀರು ಹೀರಿತು. ಅದರ ಹೊಟ್ಟೆ ನಗಾರಿಯಾಯ್ತು. ಕಣ್ಣು ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರದ ಕಡೆ ತಿರುಗಿದವು ಮಂಗಳವಾರ, ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಹನ್ನೆರಡು ಗಂಟೆಗೆ ಅದು ಇಹಲೋಕವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಅನಂತದಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಯ್ತು. ಅದರಿಂದ ದೈರಿಫಾರಂ ಅಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಂತ್ಯಗೊಂಡಿತು.

ಈ ಕಷ್ಟದಿಂದ ಎದೆಗುಂದದೆ ಶೀನಣ್ಣ ಮಗ್ಗದಗುಂಡಿ ತೋಡಲಾರಂಭಿಸಿದ. ಆದರೆ, ಅವನ ಮಗುವೊಂದು ಅದರೊಳಕ್ಕೆ ಬಿತ್ತು. ಶೀನಣ್ಣನ ಹೆಂಡತಿಯೂ ಅದರೊಳಕ್ಕುರುಳಿದಳು. ಹತ್ತುವಾಗ ಅವಳ ಕಾಲು ಉಳುಕಿತು. ಆಕೆ ಗುಂಡಿ ಮುಚ್ಚಿದಳು.

ಶೀನಣ್ಣ ಪ್ಯೂರ್ಟಿ ಟೆಂಪೋರರಿ ಮೇಷ್ವರ ಕೆಲಸವೊಂದನ್ನು ಗಿಟಿಸಿದ, ಆದರೆ ಅವನಿಂದ ದಬಾಯಿಸಿಕೊಂಡ ಇಂಫೆಕ್ಟರು, ತಮಗೆ ಕನ್ನಡ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರಯುಕ್ತ (ಡಾನ್ ಮಹೋನಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ನೆನೆಯಿರಿ) ಅವನನ್ನು ಡಿಸ್‌ಮಿಸ್ ಮಾಡಿದರು.

ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದ ಸುಮಾರಿಗೆ ಶೀನಣ್ಣ ಶೋಚನೀಯ ಸ್ಥಿತಿ ಯಲ್ಲಿದ್ದ. ಅವನ ತೋಟ ಹಾಳಾಗಿತ್ತು. ಮನೆ ಸೋರುತ್ತಿತ್ತು, ಕ್ರಾಪಿನಲ್ಲಿ ಜಟಿ ಗಳು ಹುಟ್ಟಿದ್ದವು. ಜಾತಕದಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಗಜಕೇಸರಿ ಯೋಗವಿದ್ದರೂ, ಮೈವೇಲೆ ಗಜಕರ್ಣ ಬೆಳೆಯಿತು, ಹೊಟ್ಟೆ ತಾಳ ಹಾಕುತ್ತಿತ್ತು. ಮಕ್ಕಳು ಕಂಗಾಲಾಗಿದ್ದವು. ಶೀನಣ್ಣ Job ಇದ್ದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ. ಡಾನ್ ಮಹೋನಿ ಟೆಕ್ನಾಸಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಕೋಟ್ಯಾಧೀಶನಾಗಿದ್ದ. ಇಂಫೆಕ್ಟರಿಗೆ D. E. O ಹುದ್ದೆ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು. ಗಾಂಧೀಜಿ ಹೇರಾಂ! ಹೇರಾಂ! ಎಂದರು.

ದೇವಾಧಿದೇವಾ, ಮಹದೇವ, ನೀನ್‌ಮುರಿದೆ ಶೀನಣ್ಣನುಕ್ತನ್
ಮೊದಲೆತ್ತಿ ಏರ್‌ಕ್ರಾಫ್ಟ್ ಸುಖವಿತ್ತು ಮುಳಿದೀಗ ನೀನ್‌ ಮುರಿದೆ ಸೊಕ್ತನ್.

ವಿಧಿಯೇನೋ ಬಡಗನಾಡು ಜನರ ಕೈಬಿಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಬಡಗನಾಡು ಜನ ಕೈಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಶೀನಣ್ಣನನ್ನು ಎಲ್ಲ ಉದ್ಯಮಗಳೂ ಕೈಬಿಟ್ಟರೂ, ಅಜ್ಜನೆಟ್ಟ ಆಲದಮರ, ಪೌರೋಹಿತ್ಯ ಬಿಟ್ಟೇತೇ? ಮುಹೂರ್ತ ದರ್ಪಣ, ಖಗ್ವೇದ ಪೂರ್ವ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಅವನ ಮನೆಯ ಅಟ್ಟದ ಮೇಲಿದ್ದವು ಶೀನಣ್ಣ ಅವುಗಳ ಧೂಳೊರೆಸಿ ಕೈಲಿ ಹಿಡಿದ ಕ್ರಾಪನ್ನು ಕಷ್ಟಮಾಡಿಸಿ, ಜುಟ್ಟುಬಿಟ್ಟ. ಸಿದ್ಧಾಂತಿ ಶೀನಣ್ಣ ಎಂದು ಬೋರ್ಡು ಹಾಕಿದ. ಊರಿನ ಹೊರಗೆ ರಾಮೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನ ಎದೆ ನಮ್ಮೂರಿನ ಬಡಗನಾಡು ಜನ ಆ ರಾಮೇಶ್ವರನನ್ನು ಶೀನಣ್ಣನ ಕಷ್ಟದಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಅಂದಿನಿಂದಲೇ ಶಿವನ ಪಗಡೆ ಆಟ ನಿರ್ವಿಘ್ನವಾಗಿ ಸಾಗದಾಯ್ತು. ಊರಿನ ಪಿತ್ಯಗಳು ಪಿಂಡಕಾಣಲು ಸಂಜೆ ಐವರವರೆಗೆ ಕಾಯಬೇಕಾಯ್ತು.

ಈ ಮಧ್ಯೆ ಶೀನಣ್ಣ ಶಾನುಭೋಗಿಕೆಯೊಂದನ್ನೂ ಗಂಟುಹಾಕಿಕೊಂಡುದರಿಂದ, ಪೋಟಿಗೆ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಟ್ರಿಜರಿ ರಾಶಿ ಹತ್ತರವರೆಗೂ ತೆರೆದಿರಬೇಕಾಯ್ತು.

ಶೀನಣ್ಣನ ಜಾಯಮಾನ ಯಮತಂಪು. ನಮ್ಮ ಗುಂಡಪ್ಪ ಎಷ್ಟು ಅವಾಂತರವೋ, ಶೀನಣ್ಣ ಅಷ್ಟು ನಿಧಾನ. ಹತ್ತು ಗಂಟೆಗೆ ಗುಂಡಪ್ಪ ಬೆಳಗಿನೂಟ ಮುಗಿಸಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ತಿಂಡಿಗೆ ಕಾಯುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಶೀನಣ್ಣ ಏಳುವುದೇ ಹತ್ತು ಗಂಟೆಗೆ. ಅವನು ನಿಧಾನಸ್ಥ. ಜಗಳವಾಡುವುದೂ ನಿಧಾನವೇ. ನಿದ್ರೆ, ಊಟ, ಹರಟೆ ಎಲ್ಲ ನಿಧಾನ. ಓಕರಿಕೆ ಬರುವಷ್ಟು ನಿಧಾನ. ಹಿಂದೆ ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಲೇಖಕರವರೊಡನೆ ಹುಡುಗಿಯರನ್ನು ಚುಡಾಯಿಸುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, 1931ರ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಇದ್ದ ಚೂಟೆ ಈಗ ಇಲ್ಲ. ಅದರಿಂದಲೇ ಶಿವನಿಗೆ ಪರದಾಟ. ಮೊದಲು ಶಿವ, ಪೂಜಾಸ್ವೀಕಾರಕ್ಕಾಗಿ 10 ಗಂಟೆಗೆ ನಮ್ಮೂರಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ. ಈಗ ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬಂದರೆ ಗುಡಿಯ ಶನಿಗಸವೂ ಹೊಡೆದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಭೂಮಿಯ ಸಮಸ್ತ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೂ ಹೋಗಿ, ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ, ಊಟಮಾಡಿ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಜಂಪಿ ನಲ್ಲೊರಗಿರುವ ಸಮಯಕ್ಕೋ, ಪಗಡೆಯಾಡುವ ಸಮಯಕ್ಕೋ ಸರಿಯಾಗಿ ಶೀನಣ್ಣ ಘಟಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅದರೂ ಶಿವನಿಗೆ ಸಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಶೀನಣ್ಣ, ಶಿವಪೂಜೆ ಮಾಡುವ ತನಕ 5 ಲೋಟೆ ಕಾಫಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ಏನನ್ನೂ ಮುಟ್ಟಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಭಕ್ತ ದೊರಕಿರುವುದು ತನ್ನ ಪುಣ್ಯವೆಂದೇ ಶಿವ ಭಾವಿಸಿರಬೇಕು. ಅದರಿಂದಲೇ ಶೀನಣ್ಣ ಕರೆದಾಗಲೆಲ್ಲ ಅವನು ಬಂದೇಬರುತ್ತಾನೆ—ಪಾರ್ವತಿ ಹಂಗಿಸಿದರೂ ಕೇಳದೆ.

ಈ ವರ್ಷ ಗುಂಡಪ್ಪನ ಅಪ್ಪನ ಶ್ರಾದ್ಧದ ದಿನ ಕೋಲಾಹಲವೇ ಆಯ್ತು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಅದರ ಹಿಂದಿನ ದಿನವೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಶೀನಣ್ಣ, ಶ್ರಾದ್ಧದ ದಿನ ಮಾಯವಾಗಿದ್ದ. ಪಹಣೆಮಾಡಲು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಯಾರನ್ನೂ ಕೇಳದೆ, ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳದೆ ಹೋಗಿದ್ದ.

ಗುಂಡಪ್ಪ ಬೆಳಗಿನ ಜಾವದಲ್ಲೇ ಎದ್ದ ಅವಾಂತರ ಮಾಡಿದ. ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಸೊಸೆಯರನ್ನೂ ಎಬ್ಬಿಸಿದ. ಸೂರ್ಯ ಹುಟ್ಟುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅಡಿಗೆ ಮುಗಿದು ಹೋಯ್ತು. ಶೀನಣ್ಣನಿಗೆ ಸ್ನಾನಮಾಡೆಂದು ಹೇಳಲು ಹೊರಟ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ರಾಮೇಶ್ವರನ ನೆನಪಾಯ್ತು. ಒಂದು ಬಿಂದಿಗೆ ನೀರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಗುಡಿಗೆ ಹೋದ. ರಾಮೇಶ್ವರನ ಮೇಲೆ ಹೊಯ್ದ. “ಹೊಯ್ಯೋ ನೀರು, ಬಡ್ಡೊ ಗಂಧ, ಮುಡ್ಡೊ ಪತ್ರೆ, ಮೂಸೋಡು ಉದಿನ್ಕಡ್ಡಿ, ತಿನ್ನು ದ್ರಾಕ್ಷೆ, ತಗೊ ಮುಖಕ್ಕೆ ಮಂಗ್ಗಾರ್ತಿ. ಇಗಳೋ ಮಹರಾಯ ಇವತ್ತಾದ್ರೂ ನಿನ್ನೆ ಶೀನನ ಕಾಟ ತಪ್ಪಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡ್ಲೆ, ನೀನು ನಂಗೆ ಅವನಾಟ ತಪ್ಪಿ ನಮ್ಮಪ್ಪನ್ನಾದ್ರೂ ಹತ್ತಂಟೆ ಒಳ್ಳೆ

ಮುಗ್ಧಪ್ಪ, ಅಡ್ಡಿದೈ” ಎಂದು ಶುದ್ಧ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಶಿವಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಶೀನಣ್ಣನ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಆಗ ಎಂಟು ಗಂಟೆ.

“ಎಲೇ ಶೀನಾ ಎದ್ದೇಳೋ ಸೋಮಾರಿ, ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಬಾರೋ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಆತೋ ನಮ್ಮಪ್ಪ ನೆಗ್ಗುಬಿದ್ದ” ಎಂದ.

ಉತ್ತರವಿಲ್ಲ! ಶೀನಣ್ಣನೂ ಇಲ್ಲ! ಗುಂಡಪ್ಪ ದಂಗುಬಡಿದ, ಅಬ್ಬರಿಸಿದ. ಕಣ್ಣು ಕೆಂಪುಮಾಡಿದ. ಊರಿನಲ್ಲಿದ್ದ ನಮ್ಮಂಥ ಕಕವಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೂಡಿಸಿ, ಶೀನಣ್ಣನ ಬೇಟೆ ಮಾಡಲು ಕಳಿಸಿದ. ನಾವೆಲ್ಲಾ ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿ ಅಲೆದರೂ ಅವನ ಪತ್ತೆ ಇಲ್ಲ. ಊರಿಗೆ ಸಪ್ಪೆ ಮುಖಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಾವೆಲ್ಲಾ ಬಂದೆವು. ಗುಂಡಪ್ಪ ಕಾಲಚೈರವನಾಗಿದ್ದ. ಊರಿನ ಸಂದಿಗೊಂದಿ, ಕಳ್ಳಸಾಲು, ಬೇಲಿ, ಕಣ, ಬಣವೆ, ಹಿತ್ತಲು, ಹಾಳು ಕೋಟೆ, ಕಂದಕ, ಗುಂಡಿ, ಕೆರೆ ಭಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ಶೀನಣ್ಣನ ಶೋಧನೆ ನಡೆಯಿತು ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ತಿರುಗಿ ನಮ್ಮ ಮುಖ ಕಪ್ಪಿಟ್ಟವು. ಬೆವರು ಹರಿಯಿತು. ಕೈಕಾಲುಗಳು ಬಲಗುಂದಿದವು. ಗುಂಡಪ್ಪ ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್ನಿಗೆ ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್ ಕೊಟ್ಟ. ಶೀನಣ್ಣನನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಟ್ಟರೆ (ಜೀವಂತವಾಗಿ ಅಥವಾ ಅರೆಜೀವವಾಗಿ) 100 ರೂ ಬಹುಮಾನ ಎಂದು ಊರಲ್ಲಿ ಡಂಗೂರ ಸಾರಲಾಯ್ತು.

ಮೂರು ಗಂಟೆಯಾಯ್ತು. ಈ ದಿನ ಪಗಡೆಯಾಟದಲ್ಲಿ ಶಿವ ಗೆದ್ದ. ವಾರ್ಷಿಕ ಸೋತಳು. ಮತ್ಸರಪೂರಿತಳಾದ ಅವಳು “ಎಲ್ರೀ, ನಿಮ್ಮ ಭಕ್ತ ? ಕೈಕೊಟ್ಟನಲ್ಲ ! ಎಂತಹ ಭಕ್ತನೋ ಏನು ದೇವರೋ ?” ಎಂದಳು. ಶಿವ, ತನ್ನ ಭಕ್ತನಿಗೇನಾಯ್ತೋ ಎಂದು ನೊಂದು, ನಮ್ಮೂರಿಗೆ ಬಂದ. ಆಗಲೇ ಪೂಜೆ ಮುಗಿದು ಹೋಗಿದೆ— ದೇವರಿಲ್ಲದ ಕಲ್ಲಿಗೆ ! ಶಿವ, ಗುಡಿಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟ. ಅವನು ಏರಿ ಮೂಲೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಗೌರಿಶಂಕರ ಬಸ್ಸು ಬಂತು. ಶೀನಣ್ಣ ದಾವಣಗೆರೆಯಿಂದ ಬಂದಿಳಿದ. ಕಾದು ನಿಂತ ಗುಂಡಪ್ಪ ಅವನನ್ನು ಅನಾಮತ್ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಅದ್ದಿ, ಹಾಗೆಯೇ ಮನೆಗೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೊರಟ. ಶಿವ ದಿಗ್ಭ್ರಮೆಗೊಂಡು ಪೂಜೆಯಿಲ್ಲದೆ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋದ.

ಶ್ರಾದ್ಧ ಮುಗಿದಾಗ ಸಂಜೆ ಆರು ಗಂಟೆ. ಶೀನಣ್ಣ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಮಲಗಿದ. ಎದ್ದಾಗ ರಾತ್ರಿ ಹತ್ತೂವರೆ. ಈ ದಿವಸ ರಾಮೇಶ್ವರನನ್ನು ಕಂಡಿರಲಿಲ್ಲ ಅವನು. ನಶ್ಯ ತರಲು ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ದಾವಣಗೆರೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದ. ಸೆಕೆಂಡ್ ಹೋ ‘ಶಿವಕವಿ’ (Brand new print) ನೋಡಿ ಮಲಗಿ ಎದ್ದಾಗ ಎರಡು. ಬಸ್ಸಿನಿಂದ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಗುಂಡಪ್ಪನ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಪೂಜೆ ? ಶೀನಣ್ಣ ಎದ್ದ. “ಲೇ, ಶಿವನಿಗೆ ಪ್ರದೋಷ ಪೂಜೆಮಾಡಿ ಬರ್ತೀನಿ, ಕದ ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊ” ಎಂದು ಹೆಂಡತಿಗೆ ಹೇಳಿ ಅಂಧಕಾರದಲ್ಲಿ ಮುಂದಡಿಯಿಟ್ಟ.

ಆ ಸಂಜೆ ತಾಂಡವನೃತ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಿವನ ಕಾಲು ಕೊಂಚ ಉಳುಕಿತ್ತು. ನಂದಿಯೂ ನಮ್ಮೂರಿನ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಬಂದು ನೋದಿದ್ದ. ಆದುದರಿಂದ ಶಿವ ಹತ್ತೂವರೆ ಗಂಟೆಗೇ ಆಸ್ಥಾನದಿಂದ ಸೆಜ್ಜೆ ವನೆಗೆ ಬಂದು ಮೆಲುವಾಸಿನ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿದ್ದ. ಪಾರ್ವತಿ ಕಾಲನ್ನೊತ್ತುತ್ತಿದ್ದಳು. ನಂದಿ ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿ ಮೆಲುಕು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದ—ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ.

ಪಾರ್ವತಿ ಮಂದಹಾಸದಿಂದ ಶಿವನ ಕಡೆಗೆ ತರುಗಿ,

“ನಿಮ್ಮ ಭಕ್ತ ಏನಾದ?” ಎಂದಳು. ಶಿವ ಭಕ್ತವಾತ್ಸಲ್ಯದ ಮಂದಹಾಸದಿಂದ.

“ಗುಂಡಪ್ಪ ಅವನನ್ನು ಅನಾಮತ್ತಾಗಿ ಕೆರೆಯಲ್ಲದ್ದಿ ಮನೆಗೆಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋದ. ಈಗ ನನ್ನ ಭಕ್ತ ಸುಷುಪ್ತಿ ಮಗ್ನನಾಗಿರಬೇಕು” ಎಂದ.

“ಇದೇ ನಿಮ್ಮ ಭಕ್ತನ ಭಕ್ತಿ, ನೀವು ಕಾಲೆಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರೂ ನಿಮಗೆ ಪೂಜೆಯಿಲ್ಲ, ಪುನಸ್ಕಾರವಿಲ್ಲ. ಆ ಸೋಮಾರಿಗೆ ಗುಂಡಪ್ಪ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಸರಿ” ಎಂದಳು ಪಾರ್ವತಿ.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಶಿವನ ಕಿವಿಗೆ ಗಂಟೆ ಕೇಳಿತು! ರಾತ್ರಿ ಹನ್ನೊಂದು ಗಂಟೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಶೀನಣ್ಣ ‘ಪ್ರದೋಷ ಪೂಜಾಂಚ ಕರಿಸ್ಕೆ’ ಎಂದ. ಶಿವ ಕಾಲುನೋವನ್ನು ಮರೆತ. ಎದ್ದುನಿಂತ.

“ಪಾರ್ವತೀ, ನನ್ನ ಭಕ್ತರ ಮಹಿಮೆ ಹೇಗಿದೆ ನೋಡಿದೆಯಾ? ನಂದೀ, ಹೊರಡು ಭಕ್ತ ಕಾಯುತ್ತಿದಾನೆ. ಗಣಪತಿಯ ತಾಯಿ, ನೀನೂ ಬಾ” ಎಂದ. ಪಾರ್ವತೀ ಪರಮೇಶ್ವರರು ನಂದಿಯನ್ನೇರಿ ಹೊರಟರು.

—ಅ. ರಾ ಸೇ.

ಐದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಕೃತಕ ನೋಟುಗಳ ಸಂಚಾಲನೆಯಂತೆ:—
—ಒಂದೊಂದು ರೂಪಾಯಿನ ನೋಟಿಗೂ ಇದು ಅನ್ವಯಿಸಿದರೆ—ನಾವು
ಕೆಟ್ಟವು

*

*

*

ವಿಧಾನ ಸೌಧದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗೂಳಿಯು ಧಾಳಿ ಮಾಡಿತಂತೆ.

—ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸ ಚುರುಕಾಗಬಹುದೆಂದೇನೋ ಅದರ ಅಶೆ!!

ಜನ್ಮಾಷ್ಟಮಿ—ದೀಪಾವಳಿ

ಮೊನ್ನೆ ನಮ್ಮೂರಿಗೆ ಜನ್ಮಾಷ್ಟಮಿ, ದೀಪಾವಳಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದಹಾಗಾಗಿತ್ತು. ಈ ಕಡೆಯಿಂದ ವಿನೋಬಾಜಿ ರಾಜಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬಂದರು. ಆ ಕಡೆಯಿಂದ ಕೃಷ್ಣ ಮೆನನ್ ವಾಯುಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬಂದರು. ಒಂದು ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಮಿಯ ವ್ರತ ನಿಯಮದ ಸಮಾಚಾರ; ಇನ್ನೊಂದು ದೀಪಾವಳಿಯ ದುರುಸು ಬಾಣ ಮದ್ದು ಪಟಾಕಿ ಆಟಂ ಬಾಂಬು....! ಎರಡೂ ಬೇಕನ್ನಿ !

ಹೀಗೆ ಇಬ್ಬರೂ ಜೊತೆ ಜೊತೆಯಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮೂರಿನ ಜನ ತುಂಬ ವೇಚಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದರು. ಅತ್ತ ವಿನೋಬಾಜಿಯವರ ದರ್ಶನ ಪಡೆಯದಿರುವುದು ಸಾಧ್ಯ ವಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅಮೆರಿಕದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಅವರನ್ನು ಹೊಗಳಿವೆ. ಇತ್ತ ಕೃಷ್ಣ ಮೆನನ್ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ಶಾಪಗಳನ್ನು ಹೊರುತ್ತಿರುವ ಆದಿಶೇಷ—ಅಂಥವರನ್ನು ನೋಡದಿರುವುದುಂಟೆ? ಅಂತೂ ಅವರಿದ್ದಲ್ಲಿಗೂ ನುಗ್ಗ ಬೇಕು. ಇವರಿದ್ದಲ್ಲಿಗೂ ನುಗ್ಗಬೇಕು. ನುಗ್ಗಿದರಾಯಿತೆ? ವಿನೋಬಾ ಒಂದೂವರೆ ಚೂರು ಬಟ್ಟೆಯವರು. ಅಂಥವರನ್ನು ಕಾಣಹೋಗುವಾಗ ನಾವು ಭುಜಹರಿದ ಒಂದು ಖಾದಿ ಜುಬ್ಬವನ್ನಾದರೂ ತೊಟ್ಟಿರಬೇಡವೆ? ಕೆಲವರು ಅಂಥ ಜುಬ್ಬವನ್ನು ಮೊದಲೇ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇತರರು ಎರವಲು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಒದ್ದಾಡ ಬೇಕಾಯಿತು. ಕೃಷ್ಣಮೆನನ್ ಕೂಡ ಪಕ್ಕಾ ಮಲಯಾಳಿಗಳಂತೆ ಲುಂಗಿ ಜುಬ್ಬ ತೊಟ್ಟು ಬಂದಿರಬಹುದಾದರೂ, ಎಷ್ಟೆಂದರೂ ಅವರು ಭಾರತದ ರಕ್ಷಣಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು. ಅವರ ಮುಂದೆ ಸಮಯ ಬಂದರೆ ನಾವು ಎಂಥ ಯೋಧರಾಗಬಲ್ಲೆವೆಂದು ತೋರಿಸ ದಿದ್ದರೆ ಹೇಗಾಗುತ್ತದೆ? ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಮುಂದೆ ಹೋಗುವಾಗ ಮಿಲಿಟರಿ ತರಹ ವೋಷಾಕಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನು. ಹೀಗೆಂದುಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಜನ ಬಹಳ ಒದ್ದಾಡಿದರು. ನಾನು ಮಾತ್ರ ಆ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಂಡೆ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ಹಳೇ ಖಾಕಿ ಬೂಸ್‌ಕೋಟು ಇತ್ತು. ಅದರ ಒಳಗಿನ ಲೈನಿಂಗ್ ಪೂರ ಖಾದಿಯದು. ಸರಿ, ಮೆನನ್ ನೋಡಲು ಹೋಗುವಾಗ ಅದನ್ನು ಯಥಾಸ್ಥಿತಿ ಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿ ಹೊರಟೆ. ಎದೆಯುಬ್ಬಿಸಿ ನಡೆದೆ. ವಿನೋಬಾಜಿಯವರಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಆ ಕೋಟನ್ನೇ ತಿರುಗಿ ಮುರುಗಮಾಡಿ ತೊಟ್ಟುಕೊಂಡೆ. ಖಾದಿ

ಚಿಂದಿ ಧರಿಸಿದ ಸಮಾಧಾನವಾಯಿತು. ಬೆನ್ನು ಬಗ್ಗಿಸಿ ಸಿಂಬಳ ಸುರಕ ಕುರಿಯ ಮೋರೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆ ಮಹಾಪುರುಷನನ್ನು ನೋಡಲು ಹೋದ. ಹೀಗೆ ನನ್ನ ಹಳೇ ಬೂಸ್‌ಕೋಟು ನನ್ನ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಿತು.

(ಮಹತ್ವಾ ಗಾಂಧಿ ಮತ್ತು ವೈಸರಾಯಿ ಒಂದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಅಲ್ಲಿನ ಮಹಾ ಜನರು ಇಂಥ ಖಾದಿ-ಟ್ರೇಡ್ turn-coatಗಳ ಸಹಾಯ ದಿಂದ ಎರಡೂ ಕಡೆಗೆ ನುಗ್ಗಿದರೆಂಬ ಕೈಲಾಸಂ ಜೋಕು ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ! ಅಂಥ, ಕೋಟುಗಳಿಗೆ ಕೈಲಾಸಂ “ಮಹತ್ವಾ ರಾಯ್ ಕೋಟು” ಎಂದಿದ್ದರು!)

ಸರಿ. ಕೃಷ್ಣಮೆನನ್ ಸ್ವೀಚು ಕೇಳಲು ನಡೆದ. “ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ಕೌನ್ಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಏನು ಡಿಫೆಂಡ್ ಮಾಡಿದನೋ ಇಂಡಿಯಾನ! ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಸೋತು ಸುಣ್ಣವಾದ ಹಾಗಿದಾನೆ....ಅಲ್ಲಿ ಎಂಟು ಗಂಟೆ ಮಾತನಾಡಿದ, ಇಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತೇ ನಿಮಿಷ ಮಾತ ನಾಡೋದಾದರು ಸೌತೇಕಾಯಷ್ಟು ಕೂಲಾಗಿ ಮಾತಾಡೋದೆ? .... ಒಂದುಸಲ ಕೂಡ ಮೂರ್ಛೆ ಹೋಗುವಹಾಗೆ ಮಾತನಾಡುಲ್ಲ; ತಾನೂ ಮೂರ್ಛೆ ಹೋಗುಲ್ಲ” ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಪಡ್ಡೆ ಹುಡುಗರೆಲ್ಲ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ನಿರಾಶೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಆತ ಹೇಳಿದ್ದು ನನಗೇನೂ ಕೇಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅಂತೂ ಮೆನನ್ ಸೂರು ಹಾರಿಹೋಗುವ ಹಾಗೆ ಮಾತನಾಡಿಯಾರೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದವರಿಗೆಲ್ಲ ತುಂಬ ಆಶಾಭಂಗವಾಯಿತು.

ಅನಂತರ ವಿನೋಬಾಜೀಯವರು ತಂಗಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಹೊರಟೆ. ಅಲ್ಲಿಯೂ ನೂಕು ನುಗ್ಗಲು ದರ್ಶನಕ್ಕೆ. ಸಾಲದ್ದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಟರ್ನ್‌ಕೋಟನ್ನು ಹಿಂದಿನಿಂದ ಯಾರೋ ಜಗ್ಗುತ್ತಿರುವ.ಕಾಟ ಬೇರೆ. ಹಿಂದಿರುಗಿ ನೋಡಿದರೂ ಒಂದು ಮುಖದಲ್ಲಿಯೂ ನಗುವಿಲ್ಲ. ನಾನು ಸುಸ್ತಾಗಿ “ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗಲಿ. ವಿನೋಬಾಜೀಯವರ ಸಿನಿಮಾ ಬಂದಿದೆ. ಪರದೆಮೇಲೆ ಅವರನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇನೆ. ಅಷ್ಟೇ ಸಾಕು” — ಎಂದು ನನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಗೊಣಗುಟ್ಟಿದೆ. ಆಗ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದವರು “ಎಲ್ರೀ ವಿನೋಬಾಜೀ ಸಿನಿಮಾ?” ಎಂದು ಕುತೂಹಲಗೊಂಡು ಕೇಳಿದರು. “ಯಾವ ಥಿಯೇಟರಲ್ಲೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಂತೂ ಎಲ್ಲೋ ಪ್ರದರ್ಶನವಾಗ್ತಾ ಇದೆ ಏಕೆಂದರೆ ಅವರ ದೊಡ್ಡ ಚಿತ್ರವಿರೋ ಪೋಸ್ಟರುಗಳನ್ನು ಕಾಂಪೌಂಡು ಗೋಡೆಗಳಮೇಲೆಲ್ಲಾ ಕಂಡೆ” ಎಂದೆ. ಆತ ಕೈಚಾಚಿ ನನ್ನ ಗಲ್ಲ ತಿವಿಯುತ್ತಾ “ಸಿನಿಮಾಂತೆ ಸಿನಿಮಾ!....ಸಿನಿಮಾ ಆಲ್ರೀ ಅದು. ವಿನೋಬಾಜಿ ಬರೋದು ಜನಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಯೋದಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವಾಗತ ಸಮಿತಿಯ ವರು ಪೋಸ್ಟರುಗಳಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರ ಹಾಕಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಅಂಟಿಸಿದಾರೆ. ಬೆಳಗ್ಗೆ ಹೋಟೆಲಲ್ಲಿ ಕಂಡೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಿನಿಮಾ ಬಂದಿದೆ ಅಂತ ತಿಳಕೊಂಡಿದೀರಲ್ಲ” ಎಂದು ನನ್ನ ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹಳಿದರು. ಹಿಂದಿನ ಆಸಾಮಿಗಳೆಲ್ಲ ಘೊಳ್ಳೆಂದು ನಕ್ಕವು. (ನನ್ನ ಕೋಟನ್ನು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಜಗ್ಗಿ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ) ಸಾಲದ್ದಕ್ಕೆ ಪ್ರಶ್ನೆಯೊಂದು

ಬಂತು ಬಾಣದಂತೆ. “ಎನ್ನೀ ನೀವು ಬಂದಿರೋದು ಭೂದಾನ ಕೊಡೋದಕ್ಕೋ ಬೇಡೋದಕ್ಕೋ?” ಅಂತ.

ನಾನು ಹಿಂದಿರುಗಿ ನೋಡದೆ “ಎರಡೂ ಹೌದು” ಎಂದೆ. “ಸರಿಯಾದ ರೀಟು ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಒಳ್ಳೇಕಡೆ ಜಮೀನನ್ನೆಲ್ಲ ಭೂದಾನ ಮಾಡಿಬಿಡೋಣ ಎಂದಿದೆ. ಹಾಳಾದ ರೈತರಿಂದ ವಸೂಲಿ ಮಾಡೋದೆ ಕಷ್ಟವಾಗ್ತಾ ಇದೆ. ನಿಮ್ಮ offer ಇದ್ದರೆ ಹೇಳಿ. ಇನ್ನು ಭೂದಾನ ಬೇಡೋದೂ ಹೌದು. ಒಂದು ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಕೊಡೋಣಾಂತ ಒಂದು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಸ್ಟೆಟೆಗಾಗಿ ಹತ್ತುವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅರ್ಜಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿಲ್ಲ ಈಗ ವಿನೋಬಾಜಿ ಬಂದಿದ್ದರಿಂದ ನಗರಸಭೆಯವರ ಮನಸ್ಸು ಕರಗಿ ಸ್ಟೆಟು ದಾನಮಾಡುತ್ತಾರೋ ನೋಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೇ ವಿನೋಬಾಜಿಯವರಿಂದ ಹೇಳಿಸಿನೋಡೋಣ ಅಂತಿದ್ದೇನೆ” ಎಂದೆ. ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಘೊಳ್ಳೆಂದು ನಗು. ಕೋಟಿನ ಒಂದು ಚೂರು ಅದನ್ನು ಜಗ್ಗಿದವರ ಕೈಯಲ್ಲಿಯೇ ಹೋಯಿತು. ಇನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವುದು ಕ್ಷೇಮವಲ್ಲವೆಂದು ಮನೆ ಕಡೆಗೆ ಓಡಿದೆ. ಟರ್ನ್‌ಕೋಟನ್ನು ಕಿತ್ತಿಸಿದೆ. ಅದರೊಳಗಿದ್ದ ಪರ್ಷನ್ನು ಯಾರೋ ಸಂಪತ್ತಿದಾನವಾಗಿ ಪಡೆದಿದ್ದರು. ನೆಮ್ಮದಿಯೂ ದಾನವಾಗಿ ಹೋದಹಾಗಾಯಿತು.

ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಮಿ ದೀಪಾವಳಿ ಜೊತೆಯಾಗಿ ಬಂದರೂ ನಮಗೆ ದಕ್ಕುವಷ್ಟೇ ದಕ್ಕಿತು. ನಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿ, ಗತಿ, ಮತಿ ಇದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಇದ್ದೀತು ಎಂಬ ಸಮಾಧಾನ ತಂದುಕೊಂಡು ಅನ್ನದಾನಕ್ಕಾದರೂ ಕೈಯೊಡ್ಡೋಣ ಎಂದು ಹೊರಟರೆ ಹೊಟಲಲ್ಲಿ ಊಟ ಮುಗಿದಿತ್ತು!

—ರಾಮಿ.

ಗಣೇಶನ ಚೌತಿಯ ಪ್ರಯುಕ್ತ ರಷ್ಯನರು ಐ. ಸಿ. ಬಿ. ಆರ್. ಪ್ರಯೋಗ ವನ್ನು ಸಾರ್ಥಕವಾಗಿ ಕೈಗೊಂಡರೆಂಬುದು ಶುದ್ಧ ಸುಳ್ಳು.

*

*

*

ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ರಂಗಮಂಟಪವೊಂದನ್ನು ಸದ್ಯದಲ್ಲೇ ರಚಿಸುತ್ತಾ ರಂತೆ—

— ಕಪಟ ನಾಟಕವಾಡುವವರಿಗೆ ಬಲು ಸೊಗಸು !! ಹೌದಾ? ರಾಜ ಕಾರಣಗಳೇ !!

ಸ ಹ ವಾ ಸ

ಅಜ್ಞಾನಿಗಳ ಕೂಡ ಡಿಗ್ರಿ ಪಡೆವುದಕಿಂತ
ಸುಜ್ಞಾನಿಗಳ ಕೂಡ ಸೋಲುವುದೆ ಲೇಸು || ಪ ||

ಒಡನೆ ಹಂಗಿಸುವ ಮಡದಿ ಮಾವನಿಗಿಂತ
ಬಡತನದ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಾಶ್ರಮವೆ, ಲೇಸು |
ಕೊಡದೆ ಲಂಚವನು, ಕ್ಲೇಶಪಡುವುದಕಿಂತ
ಕಡ ತಂದು, ಕೈಬಿಚ್ಚಮಾಡುವುದೆ ಲೇಸು ||

ಉಂಟುವುದಕ್ಕಿಲ್ಲದ ರಾಜ್ಯನೌಕರಿಗಿಂತ
ತುಂಬಿದೂರೊಳಗೆ ಚಂದ ಎತ್ತುವುದೆ ಲೇಸು |
ಗೋಧಿ ಕೊಂಡರೆ ಮಾತ್ರ ಅಕ್ಕಿ ಕೊಡುವುದಕಿಂತ
ಬೋಧಿಸಲಿ ಸಂನ್ಯಾಸ, ಅದುವೆ ಲೇಸು ||

ಮಸಗುತಿಹ ಮತ್ಸರದ ಗಡಿಯೊಳಗಿರುವುದಕಿಂತ
ಮಸಣವೂ ಪಾಳುಗುಡಿಯೂ, ಮಾಸರ್ಗಿರಿ ಲೇಸು |

— ಸಾಟಾಳಿ.

ಲೋಕ ಒಂದು ಸೇತವೆ
ದಾಟೆ ಓಗು ಅದನ—
ಕಟ್ಟೋಕುಂಟೆ ಅದರ ಮ್ಯಾಕೆ
ಕಟೆಡ ವೊಂದನ?

—ಅಳ್ಳೀಗಮಾರ.

ಹೊಸ ಕುರ್ಚಿ

ಆ ದಿನ, ಆ ಆಫೀಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೋಲಾಹಲ! ಯಾರೋ ಕೊನೆಗೂ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿ ಬಿಟ್ಟರು! ಜನತಾ ಸಂಪರ್ಕ ಶಾಖೆಗೆ 320 ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಹುಕುಮಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ 540 ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನೇಮಕವಾಗಿ ಆರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಸಂಬಳ-ಸಾರಿಗೆತ್ಯಾದಿ ಸಕಲ ಸೌಭಾಗ್ಯಗಳನ್ನೂ ಸವಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ—ಎಂದು!

ಸರಿ! ಮೇಲಿಂದ ಗುದ್ದಿದರು. 540 ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅತ್ಯಗತ್ಯ ಎಂದು ಕೂಡಲೇ ನಿರ್ದರ್ಶನ ಸಹಿತ ಸಾಧಿಸಿ, ವರದಿ ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕು, ಎಂಬ ಪತ್ರ ಬಂತು.

ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು, ತಲೆ ನೋವು. ಇನ್ನು ಆ 540 ಜನರೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಲ್ಲ! ಬರೀ ಹರಟೆ, ಸಿನೀಮ ಹಾಡು, ಸಿಗರೇಟು, ಜನತಾ ಸಂಪರ್ಕ ಎಂದೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೇಗೆ?

ಇದ್ದದ್ದರಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ಹುಲಿ, ಒಬ್ಬರಿದ್ದರು. ಅವರು, “ಯಾಕ್ರಪ್ಪ ಈ ತಲೆ ಕೆಟ್ಟ ಮಂದಿ ಇಂಥದ್ದೆನ್ನೆಲ್ಲ ಕೆದಕುತ್ತಾರೆ? ಬ್ಯಾರಿ ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲಿನೇ ಇವರಿಗೆ?” ಅಂದರು. “ಇವರು ಕೊಡೋ ಪಗಾರಕ್ಕೆ ನಾವು ಇಷ್ಟು ತೆಪ್ಪಿಗೆ ಕೂಡುವುದೂ ಹೆಚ್ಚು!” ಎಂದರಿನ್ನೊಬ್ಬರು. “ನಮ್ಮ ಸಂಪರ್ಕ ಜನತೆಗೆ ಇಲ್ಲದೆ, ಅದನ್ನು ಕೊಡದೆ, ನಾವು ಹೀಗೆ ದೂರ ಕೂಡುವುದೇ ನಮ್ಮಿಂದಾಗಬೇಕಾದ ಅತೀ ಜನತಾ ಸೇವಾ” ಎಂದರು ಮತ್ತೊಬ್ಬರು.

ಆದರೆ, ನಮಗೆ, ಅಂದರೆ, 540 ಮಂದಿ ವೈಕಿ, ಉಳಿದ 537 ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿದಿತ್ತು, ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಸಂಪರ್ಕ ಯೋಜನಾ ತಯಾರಿಸಿ ಅದರಂತೆ ನಡೆಯದಿದ್ದರೆ, ಅನ್ನಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲು ಬೀಳಬಹುದು, ಎಂಬುದು.

ಏನು ಮಾಡುವುದು, ಜನತಾ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ? ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕಾ ಸಮ್ಮೇಳನ ಕರೆಯುವುದೆಂದರೆ, ಒಬ್ಬ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯೂ ಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸಂಗಡ ಓಡಾಡುವುದು ನಾಚಿಕೆಗೇಡು, ಮಾತಾಡಿದರೆ ಮಾನಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಎಂದು ಅವರು ಆಗಲೇ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಮತ್ತೇನು ಮಾಡುವುದು? ಜನತಾ ವೈಕಿ ಹಲವರನ್ನು ಒಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ನೂಕುವುದೆ? ಹಳೆಯ ಕಾಲದ ನಶ್ಯದ ಡಬ್ಬಿಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನೇರ್ಪಡಿಸಿ, ಊರಿಂದೂರಿಗೆ ಸಾಗಿಸಿ ಉಪನ್ಯಾಸ ಮಾಲೆ ಉದ್ಘಾಟನೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಮಾಡಿಸುವುದೆ? ಜನತಾ ಸಂಪರ್ಕದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಕುರಿತು, ಪುಸ್ತಕ ಬರೆದು ಅಚ್ಚುಮಾಡಿ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಹಂಚುವುದು ಎಂದ ರೊಬ್ಬರು. ಹೊಸವಿಷಯಗಳನ್ನು ಜನತೆಗೆ ತಿಳಿಸಲು ಸಾಲುಮರಗಳ ಸುತ್ತ ಚೀಟಿ ಅಂಟಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಮರಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಬೆಳೆಸಬಹುದಲ್ಲಾ ನಾವು, ಎಂದು ಕೇಳಿದ ರೊಬ್ಬರು. ಗೋಡೆಗಳಿಗೆ ನೀರು ಹುಯ್ದರೆ, ಅವು ಎತ್ತರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದು, ಆಗ ಅವುಗಳ ಮೇಲೂ ಚೀಟಿಗಳನ್ನು ಅಂಟಿಸಬಹುದು, ಹೀಗೆ ಜನತಾ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದು, ಎಂದು ಹತ್ತಾರು ಜನರೂ ಕೂಗಿದರು.

ಹೀಗೆ, 537 ಜನ ವಿಧವಿಧವಾಗಿ ಸಲಹೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಕೂಗಿದ್ದು ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗೆ ಕೇಳಿಸಿರಬೇಕು. ಅವರನ್ನ ಆ ಕೋಲಾಹಲ ತಲ್ಲಣಿಸಿರಬೇಕು.

ಏಕೆಂದರೆ, ಇನ್ನೂ 60 ಜನರನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಬಹುದು, ಎಂಬ ಆರ್ಡರ್, ಮೇಲಿಂದ ಬಂತು ಅರ್ಧ ಗಂಟೆಯೊಳಗಾಗಿ—ನಮ್ಮ ಕಚೇರಿ.

ನಾವೆಲ್ಲರೂ ತಕ್ಷಣ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಆಸನಗಳಲ್ಲಿ ಒರಗಿದೆವು. 60 ಹೊಸ ಕುರ್ಚಿಗಳು ಒಳಕ್ಕೆ ಬಂದುವು.

ಜೈ ಹಿಂದ್!

—ರೇವಣ್ಣ.

ನವ್ಯ ಕಾವ್ಯ ಓದಿನ, ನವ್ಯದಲ್ಲೇ ಬೆಳೆದ ನವ ವಧುವರರು ಓಲಗ ಬೇಡ, ಚಪ್ಪರ ಬೇಡ, ಕಾಳಗ ಬೇಡ, ಮೊಂಪುರಬೇಡ, ಎಂದು ವಾಲ್ಮೀಕಿಯಂತೆ ಬೇಡ ನಾಗಲು ಬಯಸಿದ್ದಾರಂತೆ.

*

*

*

ಇತ್ತೀಂದೀಚೆಗೆ ಜೈಲುಗಳಲ್ಲಿ ಉಟವಾದನಂತರ ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಓದಿಸುತ್ತಾರಂತೆ.

—ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲಾದರೂ ಅಪರಾಧಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಬಹುದೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಅಶಿಸುತ್ತದೆಯಂತೆ.

ಕಳ್ಳತನ

ನಮ್ಮ ಮನೆ ಅಂಗಳದಿ ಬೆಳೆದೊಂದು ಹೂವನ್ನು
ತಮ್ಮಯ್ಯ ಬಂದಾಗ ಕದ್ದೊಯ್ದ, ನಿನ್ನೆ !
ಪೂರ ಬೈದೆವು ಅವನ ! ಮುದಿ ಮನುಜ, ತಮ್ಮಯ್ಯ,
ಬೆಳಗಾಯಿತೆಂದರೆ ಅವಗಿದೆ ಕೆಲಸ !
ಬೆಳಗಾಗುವ ಮೊದಲೇ ತಸ್ಕರನೆ, ಅವನು !
ಕೈಲೊಂದು ಕೋಲೊಡನೆ, (ಅದರ ತುದಿ ಡೊಂಕು)
ಬುಟ್ಟಿಸಹಿತ ಬಂದು, ಗೋಡೆ ಆಚೆಯೆ ನಿಂತು,
ಕದಿಯುವನು ಹೂವುಗಳ ! ರಾಸ್ಕಲವನು !
ಪೂರ ಬೈದೆವು ಅವನ ! ನಾಲಗೆಯನವೆ ಅಡಗೆ !
ಬೀಜವನು ನಾ ಕೊಂಡೆ ; ಬಗ್ಗಿ ಅಗೆದೆನು ನಾನು ;
ನೀರ ಹಾಯಿಸಿ ಗಿಡಕೆ, ಗೊಬ್ಬರವ ಚೆಲ್ಲಿ,
ಮೊಗ್ಗು ಬಿಡೆ ಹಿಗ್ಗಿ, ಹೂ ಅರಳೆ ನಾವರಳಿ
ಎದ್ದಾಗಲೆ ಬಂದು ಹೂ ಕುಯ್ಯೆ ಬಂದಾಗ,
ನೀಕದ್ದು ಬುಟ್ಟಿಯೊಳಗಿಟ್ಟೆಯಾ, ದೊಂಗ !
ಎಂದೆವು ನಾವವನ ಮೂವಲಿಸಿ ಬೈದು !
ತಮ್ಮಯ್ಯನೇನೆಂದ ಗೊತ್ತೇನು ?
ದೇವರಿಗೆ ಪೂಜೆಮಾಡಲು ಕದ್ದೆ !
ಅದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೇನು ? ಕೈಂಕರ್ಯವೆನ್ನ ದಾದರು,
ಪುಣ್ಯ ನಿಮಗೆ ! ....
ಹಾಗೇನು ? ದೇವಪೂಜೆಗೆ ಹೂವ ಕದಿಯಬಹುದೆ ?

— ಪಾರ್ಥಸಾರಥಿ.

ನ ವ ರಾ ತ್ರಿ

[ಒಂಭತ್ತು ಕಿರುದೃಶ್ಯಗಳ ಅತಿ ನವ್ಯಸಾಟಿಕ]

— ೧ —

ಮಹಾಲಯ ಅಮಾನಾಸ್ಯೆ

(ತೆರೆ ಎದ್ದಾಗ ರಂಗಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಕತ್ತಲು ಪಸರಿಸಿರುತ್ತದೆ—ಕೆಂಪು ದೀಪ ಒಂದು ಪ್ರಕಾಶವಾಗಿ ಬಿದ್ದಾಗ ನಾಯಕ ಥಳಥಳಿಸುವ ಭಾರಿ ಬಾಕು ಒಂದನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದು ನಿಂತಿರುತ್ತಾನೆ.)

ನಾಯಕ : (ಸ್ವಗತ)

ಕತ್ತಲದು ಕವಿದಿಹುದು ಬರಿದಾದ
ಬತ್ತಿದ ಎನ್ನ ಹೃದಯದಲಿ.
ಕತ್ತಿ ಅಲುಗಿಗೆ ಕಾದಿಹುದು ಎನ್ನ
ಕುತ್ತಿಗೆಯ ನಾಳಗಳ ಬೇಸತ್ತು
ಕುತ್ತದಂತೆ ತಿರುಗಿದುದವ್ಯರ್ಥ
ಪಿತ್ತ ಹತ್ತಿದ ಹೆಣ್ಣಿನ ಹಿಂದೆ.
ನೆತ್ತರದು ಕುದಿಯುತ್ತಿದೆ ಹೇ
ಪಿತ್ತಾತ್ಮಜನು ಆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಅಪ್ಪ
ಸತ್ತಂತೆ ಇಹೆ ನಾನು ಬದುಕೆನು
ನಿತ್ಯ ಸತ್ತಾತ್ಮಜ ನಾನು.
— ವಿಫಲ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ನರಬಲಿಯು ಎನ್ನದು.
— ಸಾಯುವೆನು ಸಾನೀಗ
— ನೆಗೆದು ಬೀಳುವೆ ನಾನು
— ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯೆ ದಾರಿ.

ಓಂ - ಸತ್ - ಸತ್ - ಸತ್.

(ಎಂದು ಕರುಳು ಕತ್ತರಿಸುವ ಯಾತನೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಗಿಕೊಂಡು ಬಾಕುವಿನಿಂದ ಎದೆಗೆ ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಭಿನಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಬಲಗೈಯನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತುವನು. ಆ ಮುಹೂರ್ತಕ್ಕೆ ಚಂಗನೆ ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿ ಹಾರಿಬಂದು ಅವನ ಕೈಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ತಡೆಯುವುದು.)

ವ್ಯಕ್ತಿ : ನಿಲ್ಲು ನಿಲ್ಲು ಯುವಕನೇ ಸಾಯಲಿಕೆ ನೀನಾರು—ನಿನಗಿಲ್ಲ ಆ ಹಕ್ಕು.

ನಾಯಕ : ಯಾರವರು ಎನ್ನ ಜೀವವ ಪಿಂಡುವರು. ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಲಿ ಸಾಯಲಿಕೂ ಸುಂಕವ ಬೇಡುವರೇನು ? ಯಾರಯ್ಯ ಮಹನೀಯ ತಡೆಯುತಿಹೆ ಎನ್ನ. ನನ್ನ ಪ್ರಾಣವ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವೊಡೆ ನಿನಗೇನು ನಷ್ಟ.

ವ್ಯಕ್ತಿ : ಸಾಯಲಿಕೆ ನೀನಾರು—ಕೊಲ್ಲಲಿಕೆ ನಾನಿಹೆನು ಇಲ್ಲಿ—ಬಿಸುಡು ಕೈಯ್ಯಲಿಹ ಕತ್ತಿಯನು—ಕೊಡು ಎನ್ನ ಕೈಗೆ ನಾನೆ ತಿವಿಯುವೆನು ನಿನ್ನ ಎದೆಗೆ.

ನಾಯಕ : ಯಾರಯ್ಯ ನೀನು ಶನಿಯಂತೆ ಕಾಡುತಿಹೆ. ಒಬ್ಬಳೆನ್ನ ಕೊಂದುದಾಯ್ತು—ನೀನೊಬ್ಬ ಬಂದೆಯಾ—ತೆಗೆದುಕೊ ಕತ್ತಿಯನು ಇರಿ ಎನ್ನ ಕರುಳಲ್ಲಿ—ಕತ್ತರಿಸಿ ಕಿತ್ತೊಗೆ ಹೃದಯವನು ಮಿತ್ರಾ ಆದೊಡೆ ಆ ಹೃದಯವನು ಮರೆಯದೆಲೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದು ಕೊಟ್ಟುಬಿಡು ಎನ್ನ ಹೃದಯವನಪಹರಿಸಿದ ಆ ಎರಡು ಜಡೆಯ ಕಿತ್ತಲೆ ಬಣ್ಣದ ಸುಂದರಿ—ಬಂಗಾರದ ಪಾರಿವಾಳ—ಬಿಳಿಯ ಹತ್ತಿಯಲಿ ಮಾಡಿದ ಪುತ್ತಳಿಯಂತಹ ಚಲುವೆ ಕೆಂಚಮ್ಮನಿಗೆ.

ವ್ಯಕ್ತಿ : ಕೆಂಚಮ್ಮ! ಅವಳೆಯೋ ನಿನ್ನ ಈ ದುರವಸ್ಥೆಗೆ ಕಾರಣ ! ಎಳೆಯ ನಯ್ಯಾ ನೀನು ಸಾಯಬೇಡ.

ನಾಯಕ : ಬದುಕಿ ಸತ್ತವ ನಾನು ಇನ್ನೂ ಸತ್ತು ಬದುಕುವೆನು ಬಿಡಿ. ಇನ್ನಿರಲಾರೆ ಅವಳು ಇಲ್ಲದೊಡೆ.

ವ್ಯಕ್ತಿ : ನಾನಿಹೆನು ಹೆದರದಿರು ಯುವಕಾ ಕೆಂಚಮ್ಮ ನಿನ್ನೇಕೆ ಬೇಡೆಂದಳು?

ನಾಯಕ : ಆಮಾವಾಸ್ಯೆಯಮೇಲೆ ಚಿಕ್ಕ ಕವಿತೆಯ ಬರೆದು—ಅವಳ ಪಾದ ದಡಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೈಮುಗಿದಾಗ ಬಂದಿದ್ದ ಅವರಪ್ಪ ನೋಡಿದನು ಎನ್ನ ಕವಿತೆಯ. “ಇದುವೆಯೋ ನಿನ್ನ ಉದ್ಯೋಗ” ಎಂದು ಅರ್ಭಟಿಸಿದ. “ಹೌದೆಂದು” ದಿಟ್ಟತನದಿ ಅವನನೆದುರಿಸಿದೆ. ಕೆಂಚಮ್ಮನ ಜನಕ — “ಕವಿತೆ ಬರೆದು ಜೀವಿಸುವೆನೆಂದು ತಿಳಿದಿಹೆಯಾ ?” ಎಂದೆಂದು ಕೊಂಕಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿದರು. “ಜೀವನಕೆ—ಕವಿತೆ ಬೇಡವೆ ?” ಎಂದಾಗ—“ಕೂಲಿಗಾದರು ಕೊಟ್ಟೇನು ಕವೀಜಿಯ ಕೈಗೆ ಕೆಂಚುವನ್ನಿತ್ತು ಉಪವಾಸ ಕೆಡಹೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು ಅವರಪ್ಪ. ಇಂತಿದೊಡುಂ ನಾನೆಂತು ಜೀವಿಸಲಿ ಹಿರಿಯರೇ.

ವ್ಯಕ್ತಿ : ಈಸಬೇಕು ಇದ್ದು ಜೈಸಬೇಕೆಂಬ ದಾಸರ ನುಡಿ ಕೇಳೆಯಾ—ಕವಿತೆಯನು ಬದಿಗಿಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಒಂದನು ಹುಡುಕಿ ಕೆಂಚಿಯ ಕೈಹಿಡಿದು ಬಾಳು—ಸತ್ತೇನು ಪುರುಷಾರ್ಥ ಗಳಿಸುವಿನೀನು.

ನಾಯಕ : ಇನ್ನಿಲ್ಲ ಈ ಜನುಮದಲ್ಲಿ ಕೆಂಚಿಯ ಕೈಹಿಡಿದ ಸೌಭಾಗ್ಯ—
ಖಳನಾಯಕ ರಾಘವ ಆಗಲೇ ಹೊಂಚಿಹನು ಪಕ್ಷಿಯ ಭಕ್ಷಿಸಲು.

ವ್ಯಕ್ತಿ : ರಾಘವ ಯಾರವನು ?

ನಾಯಕ : ಅವನೇ ಕೆಂಚುವಿನ ಸೋದರಮಾವ— ಅವಳಿಗವನು ಬೇಡ
ಅವರಪ್ಪ ಅಮ್ಮ ಅವನನ್ನು ಬಿಡರು.

ವ್ಯಕ್ತಿ : ರಾಘವ ಏರ್ ಕ್ರಾಫ್ಟಿನಲ್ಲಿಹನೆ ?

ನಾಯಕ : ಸಿನಿಮಾಕ್ಕೆ ಸೇರಿ ದಿಲೀಪ— ಶಿವಾಜಿ— ದೇವಾನಂದರಂತೆ ಮೆರೆದು
ಹೀರೋ ಆಗುವೆನೆಂಬ ಭ್ರಮೆಯ ಗೂಬೆಯ ಮರಿ ಅವನು.

ವ್ಯಕ್ತಿ : ನೀನು ನಿನ್ನ ಕವಿತೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಇಕ್ಕು. ಯಾವ ಹೆಣ್ಣಿನ ಜನಕ ತನ್ನ
ಮಗಳನು ಉಪವಾಸ ಕೊಲ್ಲಲು ಬಯಸುವ! ನಮ್ಮ ಕಂಪೆನಿಯ ಊದುಬತ್ತಿಯ
ಮಾರು— ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬತ್ತಿ ಕೊಡು ಕೆಂಚು ನಿನ್ನವಳಾಗುವಳು.

ನಾಯಕ : ಇದು ನಿಜವೆ! ನೀವಾರು ಪಂಡಿತೋತ್ತಮರೇ ನೆರಳಾಗಿ ಬಂದು
ಕಾಯ್ದಿಹಿರಿ ಎನ್ನ. ನಡಿಯಿರಿ ಹೊರಡುವ ಬತ್ತಿ ಕೊಡಲು....

(ಎಂದು ಇಬ್ಬರೂ ಹೊರಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಮತ್ತೆ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಕತ್ತಲು ಕವಿಯುವುದು)

— ತೆರೆ —

ಪಾಠ್ಯ

(ರಸ್ತೆಯ ದೃಶ್ಯ. ಹೆಗಲಿಗೆ ಊದುಬತ್ತಿಯ ಕಟ್ಟುಹಾಕಿಕೊಂಡು ನಾಯಕನು
ಹಾಡುತ್ತಾ ಪ್ರವೇಶಿಸುವನು.)

ರಾಗ : ನವರಸ ಕನ್ನಡ

ತಾಳ : ಬೇತಾಳ

ಕೊಳ್ಳಿರಯ್ಯ ಬತ್ತಿಯ

ಕೊಳ್ಳಿರಯ್ಯ ||

ಘಮಘಮಿಸುವ ಪ್ರೇಮದ ಬತ್ತಿ

ಚಮಚಮಿಸುವ ಚಂಚಲ ಬತ್ತಿ

ಕೆಂಚು ಕೆಂಚಗಿನ ಸೊಂಪಿನ ಬತ್ತಿ

ಮೂಗನು ಅರಳಿಪ ಅಗರಬತ್ತಿ

ಕೊಳ್ಳಿರಯ್ಯ ಬತ್ತಿಯ

ಕೊಳ್ಳಿರಯ್ಯ ||

(ಹಾರ್ಮೋನಿಯಮ್ನಿನ ಆರ್ಭಟದ ನಡುವೆ—ಭೋರ್ಗರೆವ ತಬಲದ ನಡುವೆ
ವರಸೆ ವರಸೆಯಾಗಿ ಹಾಡುವನು.)

(ಪ್ರವೇಶ ಕೆಂಚಮ್ಮ)

ಕೆಂಚಮ್ಮ : (ಸ್ವಗತ) ಇದೇನು ಈ ವಿಪರೀತ—ಕವಿತೆಯಿಂದ ಅಗರಬತ್ತಿಗೆ
ನೆಗೆತವೆ? ಹಾಯ್ ವಿಧಿಯೇ.

ನಾಯಕ : (ಹಾಡು ನಿಲ್ಲಿಸಿ) ತೃಪ್ತಿಯೇ ಕೇಳಿ ನಿಮ್ಮ ಜನಕರನು—ರಸದಿಂದ
ಕಸಹೊತ್ತು ತಿರುಗುವ ಸ್ಥಿತಿಗಿಳಿಸಿ, ಭಾವಸಮಾಧಿ ಸ್ಥಿತಿಯ ಕಾವ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಬಿಡಿಸಿ,
ಸಮಾಧಿ ಮಾಡಿದರು ಎನ್ನಯ ಅಂತರಾತ್ಮನನ್ನು. ತಿಳಿ ಎನ್ನ ಮನದನ್ನೆ ನಿನ್ನ
ಮನಚಕ್ರಬಿಂಬದಕೋಟೆ.

ಕೆಂಚಮ್ಮ : (ಗದ್ಗಿತಳಾಗಿ) ಮರುಳಾಗಿದ್ದೆ ನಿಮ್ಮ ಕವಿಹೃದಯಕ್ಕೆ—ಇದೇನು
ಮಾಡಿದಿರಿ ಈ ಬತ್ತಿ ವ್ಯಾಪಾರ!

ನಾಯಕ : ಎಲೆ ಮರುಳೆ—ನಿನಗೆನ್ನ ಕವಿತೆ ಮೆಚ್ಚು, ಎನಗೆ ನಿನ್ನ ಮೆಚ್ಚು,
ಆದೊಡಂ ನಿಮ್ಮ ಜನಕರಿಗೆ ನನ್ನ ಕವಿತೆಗೆ ಮೆಚ್ಚು ಹಾಕಿ ಕೊಚ್ಚುವ ಹುಚ್ಚು—
ಒಟ್ಟಿನಲಿ ನನಗೆ ಬತ್ತಿ ಮಾರುವ ಕೆಚ್ಚು ಮೂಡಿಸಿತು ನಿಮ್ಮ ಜನಕರ ಕಾವ್ಯ ದ್ವೇಷ.

ಕೆಂಚಮ್ಮ : ಹಾಯ್ ವಿಧಿಯೇ—ನೋಡಲಾರೆನು ಪೆನ್ನು ಪಿಡಿಯುವ ಕೈಯ್ಯಿ
ಅಗರಬತ್ತಿಯ ಕಟ್ಟು ಹೊರುವುದನು.

ನಾಯಕ : (ಗದ್ಗಿತನಾಗಿ) ಏನುಮಾಡಲಿ ಮನದನ್ನೆ ಇದು ನಿನ್ನಯ ಕೈಪಿಡಿವ
ಹಾದಿಗೆ ಸೋಪಾನ—ನಿಮ್ಮ ಜನಕರಿಗೆ ಪ್ರಿಯ ವ್ಯಾಪಾರ. ನಿನ್ನ ಪ್ರೇಮದ
ಮಂದಿರಕೆ ಯಾವ ಹಾದಿಯನಾದರೂ ತುಳಿಯಲು ತಯಾರಿರುವೆ ತರುಣ!

(ಎಂದು ಮುಂದೆ ಸರಿದು ಅವಳ ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕೈ ಇಡಲು ಕೈಚಾಚಿದಾಗ
ಧಪ್ ಎಂದು ಅವನ ಕೈಯ್ಯನ್ನ ಚಂಗನೆ ಹಾರಿಬಂದ ರಾಘಣ್ಣ ಹೊಡೆದು ತಳ್ಳುವನು)

ರಾಘಣ್ಣ : ದೂರ ಸರಿ—ದೂರ ಸರಿ ಕಪಿರಾಯ ಕನ್ಯೆಯೋರ್ವಳ ಕರಪಿಡಿಯೆ
ಎಸೋಂದು ಧೈರ್ಯ ನಿನಗೆ. ಕೊಂದೇನು ಕಚ್ಚೇನು ಅಟ್ಟೇನು ಪೋಲೀಸು ರಾಣಿಗೆ
ನಿನ್ನ ನಡಿಯೆ ಕೆಂಚಿ ಪೇಳುವೆನು ಅಕ್ಕನಬಳಿ—ಭಾವನಿಗೆ ಇದನರುಹಿ ಬಡಿದಟ್ಟು
ವಂತೆ ಮಾಡುವೆನು ಈ ಭಡವನನು.

ನಾಯಕ : ನೀನ್ಯಾರು ಕೇಳಲಿಕೆ—ಘಮಘಮಿಸುವ ಬತ್ತಿ ನೂರು ಹೇಗೆಂದು
ಕೇಳಿದಳು ಈಕೆ—ಹೀಗೆಂದು ಹೇಳಿದೆನು ನಾನು. ಇದರಲ್ಲೇನು ನೀತಿ ಇಲ್ಲದ
ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದು ನಾನು?

ರಾಘವ : (ಫಟೀರ್ ಎಂದು ಕೆನ್ನೆಗೆ ಹೊಡೆದು) ತೊಲಗಾಚೆ ತೊತ್ತಿನ ಮಗನೆ ತುತ್ತಿನ ಚೀಲ ತುಂಬಲು ಆಕಾಶ ನೋಡಿ ನಕ್ಷತ್ರ ಎಣಿಸಿ ಕಾವ್ಯ ಮೇಲಿಂದ ಇಳಿದು ಬಂದೀತು—ಅದರಿಂದ ಹಣ ಬಂದೀತು ಎಂದು ಚಿಂತಿಸುವ ನಿನಗೆ ಈಸೊಂದು ಮಾತೇ.....

(ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಮುಷ್ಟಿ ಬಿಗಿಯುವನು. ಅವನ ಸೈಂಧವಾಕ್ಯತಿಗೆ ಈ ಕದರು ಕಡ್ಡಿಯಂತಹ ಕವಿ ಹೆದರಿ ಹೋಗಲಾರದೆ ಹೋಗುವನು)

ರಾಘವ : ಅಕ್ಕ ಹೇಳಿದ್ದು ನೆನಪಿಲ್ಲವೇ ಕೆಂಚು ನಡಿ ಮನೆಗೆ ಸಾರು ...
(ಕೆಂಚು ಬಿಕ್ಕಿ ಅಳುತ್ತಾ ಹೋಗುವಳು. ಗೆದ್ದ ಖಳನಂತೆ ಹಿಂದೆಯೇಹೊರಡುವನು.)

— ತೆರೆ —

ಬಿದಿಗೆ

(ತೆರೆ ಎದ್ದಾಗ ಕೆಂಚು ಕುರ್ಚಿಯಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವಳು—ಮೆಲ್ಲಗೆ ಮುಂಬಾಗಿ ಲಿಂದ ನಾಯಕ ಬರುವನು)

ನಾಯಕ : (ಸಿಸುಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ) ಕೆಂಚು....ಹೇಳು ನಿನ್ನ ಜನಕರಿಗೆ ಊದು ಬತ್ತಿಯ ದೆಸೆಯಿಂದ ನೂರಾರು ಸವರನ್ನು ಬಂದಿದೆ ಎಂದು....

ಕೆಂಚು : ಅಯ್ಯೋ ಇಲ್ಲಿಗೇಕೆ ಬಂದಿರಿ ಕವೀಜಿ. ಹಾಳು ರಾಘವ ಕಾದಿಹನು ಕತ್ತಿ ಹಿರಿದು—ಅವನ ಮಾತೇ ವೇದವಾಕ್ಯವಾಗಿದೆ ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮಗೆ....

(ಒರೆ ಇಂದ ಕತ್ತಿ ಹಿರಿದ ಚರ್ ಎಂಬ ಸದ್ದಾಗಿ ತೆರೆಯ ಮರೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಕತ್ತಿಯೊಂದು ಝಳಪಿಸುವುದು)

ಕೆಂಚು : ಅಗೋ ನೋಡಿ—ಶಿವಾಜಿ ಗಣೇಶನಂತೆ ಅವನು ಕತ್ತಿಯ ವರಸೆ ಕಲಿಯುತ್ತಿಹನು ಹೋಗಿ ಕವೀಜಿ ನಿಮ್ಮನೇ ಇರಿದಾನು ನಟನೆಯ ಸೋಗಿನಲಿ.

(ಎಂದಾಗ ಕವಿ ಓಡುವನು)

— ತೆರೆ —

ತದಿಗೆ

(ಉದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಕೆಂಚಮ್ಮ ಉಯ್ಯಾಲೆ ಆಡುತ್ತಿರುವಳು. ಮರದ ಮರೆಯಿಂದ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಕವೀಜಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮಾಲೆ ಹಿಡಿದು ಕವಿತೆ ಹಾಡುತ್ತಾ ಕೆಂಚಮ್ಮನ ಬಳಿ ಸಾರುವನು. ಚಂಗನೆ ಅದೇ ಮರದ ಮೇಲಿಂದ ರಾಘವ ಸಿನಿಮೀಯವಾಗಿ ಹಾರಿ

ಕವಿಯ ಕತ್ತಿನಮೇಲೆ ಗುದ್ದಿ—ಬಡಿದಟ್ಟೆ ಕೆಂಚಮ್ಮನನ್ನು ನೋಡಿ ಮೀಸೆ ತಿರುವು
ತ್ತಾನೆ. ಕೆಂಚಮ್ಮ ಉಯ್ಯಾಲೆಯಿಂದ ಇಳಿದು ಕವಿ ಹೋದತ್ತ ಹೋಗಲು
ರಾಘಣ್ಣ ಕೈಹಿಡಿದು ತಿರುವಿ ನಿಲ್ಲಿಸುವನು.

ಕೆಂಚಮ್ಮ : ಕೈಯ್ಯೆಬಿಡು ಕಡುಪಾಪಿ ಬಡನಡುವ ಪಿಡಿವೆಯಾ ಭಡವ
(ಎಂದು ಕಿರುಚುವಳು)

ನಾಯಕ : (ನೇಸಧ್ಯದಿಂದ) ದಿಕ್ಕಾರು ರಮಣೆ ನಿನಗೆ
ಸೊಕ್ಕಿನ ರಾವಣನಿಂದ ಎಂತು
ಮುಕ್ತಳಾದೀಯೆ .. (ಎಂದು ಹಾಡುವನು)

— ತೆರೆ —

ಚೌತಿ

(ರಸ್ತೆ. ನಾಯಕನು ಓಡುತ್ತಿರುವನು. ರಾಘಣ್ಣ ಕತ್ತಿಯೊಡನೆ ಅವನನ್ನು
ಬೆನ್ನೆಟ್ಟುತ್ತಿರುವನು—ಕೆಂಚಮ್ಮ ಅಸಹಾಯಕಳಾಗಿ ಮುಡಿಗಿದರಿದ ದ್ರೌಪದಿಯಂತೆ
ರಂಗವನ್ನು ಹಾಡುಹೋಗುವಳು)

— ತೆರೆ —

ಪಂಚಮಿ

(ಉದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಮರಕ್ಕೆ ಕವಿಯನ್ನು ರಾಘಣ್ಣ ಕಟ್ಟಿಹಾಕಿ ರಂಜನ್ ಎಂಬ
ಸಿನಿಮಾ ನಟನು ನಗುವಂತೆ ಅಲೆಅಲೆಯಾಗಿ ಗಟ್ಟಿ ನಗುವಿನ ಹೊನಲು ಹರಿಸುತ್ತಿರು
ವನು. ಕೆಂಚಮ್ಮ ಕವಿಗಾಗಿ ಮರುಗುತ್ತಿರುವಳು)

— ತೆರೆ —

ಷಷ್ಠಿ

(ಖಳ ಕ್ರಾಪುಗೆದರಿದವನಾಗಿ ಕುಡಿದವನಂತೆ ಕೆಂಗಣ್ಣು ಬೀರುತ್ತಾ ರಾಘಣ್ಣ
ಕವೀಜಿಯನ್ನು ಕೆಡವಿ ಅವನ ಬೆನ್ನಮೇಲೆ ಕಾಲಿಟ್ಟು ನಿಂತಿರುವನು. ಕೆಂಚಮ್ಮ
ಸೆರಗನ್ನು ಒಡ್ಡಿ ಕವಿಗೆ ಪ್ರಾಣಭಿಕ್ಷೆ ನೀಡುವಂತೆ ಬೇಡುತ್ತಿರುವಳು. ಅದೇ ರಂಜನ್
ನಗುವಿನೊಡನೆ ಕತ್ತಲೆ ಪಸರಿಸುವುದು)

— ತೆರೆ —

ಸಪ್ತಮಿ

(ತೆರೆ ಎದ್ದಾಗ ಮೊದಲ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯ ದಿನ ಕವೀಜಿಯನ್ನು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ದಿಂದ ಬಿಡಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿ — ಕವಿಯೊಡನೆ ನಿಂತಿದೆ)

ವ್ಯಕ್ತಿ : ಪ್ರಸಂಗ ಸಿನಿಮೀಯವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದೆ.

ನಾಯಕ : ಹೀಗೆಂದು ವರ್ಣಿಸಲು ಅಸದಳ ಆ ನೋವು ತಿಂದ ನನ್ನ ಮಾಂಸ ಖಂಡಗಳೆ ಸಾಕ್ಷಿ ನೋಡಿ ಈ ಬಾಸುಂಡೆಗಳು. ಹಾಯ್ ವಿಧಿಯೆ ಏಸೊಂದು ಕಾಡುತಿಹೆ—ಅಂದು ಮಹಾಲಯ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯ ದಿನವೇ ನಾನು ಸಾಯಬೇಕಿತ್ತು. ಯಾವ ಪುರುಷಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣ ಉಳಿಸಿದಿರಿ. (ಬಿಕ್ಕಿಬಿಕ್ಕಿ ಅಳುವನು)

ವ್ಯಕ್ತಿ : ಬೆದರದಿರು—ಬೇವಾಸಿಯಂತೆ ಬೊಗಳದಿರು—ಬೆಪ್ಪನಂತೆ ಬಿಕ್ಕದಿರು ಎಷ್ಟು ಅಗರಬತ್ತಿಯ ಮಾರಿದೆ ನೀನು—ಹಣವೆಲ್ಲ ಅಕೌಂಟಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದೆಯಾ....

ನಾಯಕ : ಏನುಮಾಡಿದರೂ ಆ ರಾಘಣ್ಣ ಯಾವ ಜನ್ಮದ ವೈರಿಯೋ ಕಾಡುತಿಹನು—ಮಹಿಷಾಸುರನಂತೆ ಮೈಮೇಲೇರಿ ಬಂದು ಮುಖ ಮೂತಿ ನೋಡದೆನೆ ಮಡುಗುವನು—ಇನ್ನಿಲ್ಲ ಕೆಂಚುವಿನ ಕೈಪಿಡಿನ ಕೈಂಕರ್ಯ.

ವ್ಯಕ್ತಿ : ಕೆಂಚುವಿನಮ್ಮ ಅಪ್ಪನಿಗೆ ನೀನು ಕವಿತೆಯ ಬಿಟ್ಟು ಅಗರಬತ್ತಿ ಹಿಡಿದುದನು ಪೇಳಿದೆಯಾ ?

ನಾಯಕ : ಪೇಳಲಿಕೆ ಬಿಡುವನೇ ಈ ಭಡವ ರಾಘಣ್ಣ—ಮುಂದೊಮ್ಮೆ ಸಿನಿಮದಲಿ ಖಳನಾಯಕನಾಗಿ—ನಾಯಕನನು ಬಡಿವುದನು ಇಂದೆಯೇ ಎನ್ನಮೇಲೆ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿ ನೋಡುತಿಹನು.

ವ್ಯಕ್ತಿ : ಇರಲಿ—ಹೆದರದಿರು—ಕೆಂಚಮ್ಮನಿಂದಲೇ ಈ ಕಾರ್ಯ ಸಾಧಿಸುವೆ ಈ ಮಹಿಷಾಸುರ ಮರ್ಧನಕೆ ಆ ಚಾಮುಂಡಾಬಿಕೆಯೆ ಸರಿ—ನಾನವಳನಿಂದೆಯೇ ಕಂಡು ನಿನ್ನ ಕಾರ್ಯ ಕೈಗೂಡಿಸಿಕೊಡುವೆ. ಮತ್ತಷ್ಟು ಬತ್ತಿಯ ಮಾರು—ಮರೆಯಬೇಡ.

ನಾಯಕ : ಧನ್ಯ ಧನ್ಯ ಮಹಾನುಭಾವಾ. (ಎಂದು ಅಡ್ಡಬೀಳುವನು)

— ತೆರೆ —

ಝರ್ಗಾಷ್ಟಮಿ

ರಾಘಣ್ಣ : ಇದೇನು ಈ ವೇಷಭೂಷಣ ಕೆಂಚು—ಕಾಳಿಯಂತೆ ಶೋಭಿಸುವಿ —ಚಂಡಿಯಂತೆ ಕಂಗೊಳಿಸುವಿ.

ಕೆಂಚು : ಮಬ್ಬು ಮುಚ್ಚಿದ ಕಂಗಳು ನಿಚ್ಚಳವಾದವು ರಾಘು-ನೀನು ನನಗೂ ಕತ್ತಿವರಸೆ ಹೇಳಿಕೊಡು—ನಿನ್ನಂತೆ ನಾನೂ ಸಿನಿಮಾ ನಟಳಂತೆ ಕಾದುವೆನು.

ರಾಘಣ್ಣ : ಕಿತ್ತೊಗೆದೆಯಾ ಮನದಿಂದ ಆ ಮಾರುತಿರಾಯನಂತ ಕವೀಜಿ ಯನ್ನು?

ಕೆಂಚು : ಅವನಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ಪಡೆಯಲು ಕತ್ತಿ ಬೇಡವೆ? ಹೇಳಿಕೊಡು ವರಸೆಯನು.

(“ಶಹಭಾಷ್” ಎಂದು ಕೆಂಚುವಿಗೆ ಕತ್ತಿ ಕೊಟ್ಟು ಹೇಳಿಕೊಡುವನು—
“ಭೇಷ್-ಹಾಗೆ ಹೀಗೆ ತಿವಿ—ಹಾಗೆ ಕುಕ್ಕು” ಎಂದನ್ನುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಕೆಂಚು ಜೊಪಾದ ಕತ್ತಿಯಿಂದ ರಾಘಣ್ಣನ ಮೂಗಿಗೆ ಹೊಡೆದು ಅದನ್ನು ತುಂಡರಿಸುವಳು)

ರಾಘಣ್ಣ : ಹಾಯ್....ಇದೇನು ಮಾಡಿದೆ ಕೆಂಚೂ....ಅಯ್ಯೋ ಸತ್ತಿ (ಎಂದು ಕೂಗುವನು)

ಕೆಂಚು : ಸಾಯಿ ಭಡವ (ಮತ್ತೆ ಕತ್ತಿಯಿಂದ ಕೈಯ್ಯಿಗೆ ಚುಚ್ಚುವಳು —
ನೋವಿನಿಂದ ಕೂಗಿ ಓಡಿಹೋಗುವನು)

(ಪ್ರವೇಶ ನಾಯಕ— ಹಾಡುವನು)

ನಾಯಕ : ಶ್ರೀ ಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರಿ ಪಾಲಯಮಾಂ ಕ್ರಪಾಕರಿ ಶಂಕರಿ ಶ್ರೀ

(ಗೆದ್ದ ಕೆಂಚು ಕತ್ತಿಯೊಡನೆ ಕವೀಜಿಯ ಬಳಸಾರಿ ಒರಗಿ ನಿಲ್ಲುವಳು)

— ತೆರೆ —

ಮಾರ್ ನವಮಿ

(ತೆರೆ ಎದ್ದಾಗ ಕೆಂಚು ಶೃಂಗಾರವಾಗಿ ನಿಂತಿರುವಳು—ಮೇಜಿನಮೇಲೆ ಕತ್ತಿ,
ಚಾಕು ಬಾಕುಗಳನ್ನು ಆಯುಧಪೂಜೆಗಾಗಿ ಇಟ್ಟು ಪೂಜಿಸಿದ್ದಾರೆ ಕೆಂಚುವಿನ
ತಾಯಿ, ತಂದೆ ಮಗಳ ಶೌರ್ಯಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಆಶೀರ್ವಾದಮಾಡುವರು—ನೈವೇದ್ಯದಲ್ಲಿ
ನಾಗಸ್ವರ—ಕೊಂಬು ಕಹಳೆ)

— ತೆರೆ —

ವಿಜಯದಶಮಿ

(ಸೋಪಾದಮೇಲೆ ಕೆಂಚು—ನಾಯಕ ಕವೀಜಿ ಹಾರಹಾಕಿಕೊಂಡು ಗರಿಗರಿ
ಯಾಗಿ ನಿಂತಿರುವರು. ಮೂಗಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಡೇಜು ಕೈಗೆ ಬಟ್ಟೆಪಟ್ಟ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು

ಖಳನಾಯಕ ರಾಘಣ್ಣ ರಿಸೆಪ್ಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಗಂಧ ಹೂವು ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ
ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಊದುಬತ್ತಿ ಕೊಟ್ಟು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕನಾದ ವ್ಯಕ್ತಿ ದಪ್ಪ
ಊದುಬತ್ತಿ ಕಟ್ಟಿನೊಡನೆ ಬರುವನು)

ನಾಯಕ : ನಮಿಪೆವೈ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕಾ ಹರಸುನೀ ಎಮ್ಮ ದಾಂಪತ್ಯಜೀವನ
ಜೀನುಗೂಡಾಗಲೆಂದು.

(ಕೆಂಚು—ಕವೀಜಿ ನಮಸ್ಕರಿಸುವರು. ನಾಗಸ್ವರ ಭೋರ್ಗರೆಯುವುದು—
ಸಂಗೀತ ಹಾಡಲು ಬಂದ ಭಾಗವತರು — “ಶ್ರೀ ಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರಿ” — ಎಂಬ
ಹಾಡನ್ನು ಹಾಡುವರು. ಕೆಂಚು ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ನಿಂತಾಗ ಕವೀಜಿ ಅವಳಿಗೆ
ಮೈತಾಕಿಸಿ ನಿಲ್ಲುವನು — ಎಲ್ಲರೂ ನಗುವರು—ರಾಘಣ್ಣ ಮೂಗೊರಸಿಕೊಂಡು
ಹೋಗುವನು.)

— ತೆರೆ —

(ಮಂಗಳಂ)

—ದಾಶರಥಿ ದೀಕ್ಷಿತ್.

ಬೆಟ್ಟು ಚೀವುವ ದುರಭ್ಯಾಸವಿರುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ ಕಲಿಸಲು
ಆರಂಭಿಸಿದರೆ—ಅದೇ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಾಗುತ್ತೆ. (ಸುದ್ದಿ)

—ಸ್ವ, ದುರಭ್ಯಾಸಹೋಗಿ—ಸಾಮೂಹಿಕ ಕಲೆಯಾದರೆ, ಏನು ಚೆನ್ನು!!

*

*

*

ವಿಧಾನ ಸೌಧದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಲು ಅವಸರಪಟ್ಟ ಕಾರಕೂನನನ್ನು, ಪರಿಕ್ಷಾರ್ಥ
ವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಪ್ಪತ್ರಿಗೆ ಕಳಿಸಿದರೆಂಬುದು ಶುದ್ಧ ಕುಹಕ.

*

*

*

ನೇತ್ರ ಪ್ರವೀಣರೊಬ್ಬರು ಅನುಭವದಿಂದ ಹೇಳಿದರಂತೆ, “ಈ ದಶಕದಲ್ಲಿ
ಹೆಂಗಸರು ಹಿಂದಿನ ದಶಕದ ಹೆಂಗಸರಂತೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಳುವುದಿಲ್ಲ” ಎಂದು

—ನ್ಯಾಯವೇ! ಆಗ ಹೆಂಗಸರು ಅಳುತ್ತಿದ್ದರು, ಈಗ ಅಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ!!

*

*

*

ಎ ದೆ ಬ ಡಿ ತ

ಇದೇ ಛತ್ರ ! ಇದೇ ಬೀದಿ !
ಇಲ್ಲಿ ನನಗೆ ನಡೆಯಿತು
ಮೂರುವರ್ಷ ಹಿಂದೆ, ಮದುವೆ !

ಇದೇ ತೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಂದು
ಎಂಜಲೆಲೆಯ ರಾಶಿಯ
ಎಸೆದರೆಲ್ಲ ನಂಟರು.

ಇದೇ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅಂದು
ನಾನು ಅವಳು ಕುಂತೆವು
ಬಂದ ಮಂದಿ ತುಂಬಿತು.

ಇದೇ ರಸ್ತೆ ಉದ್ದಕ್ಕೂ
ಕಾಶಿಯಾತ್ರೆ ಹೋದೆನು
ಹಿಂದೆ ಕರೆದುತಂದರು

ಇದೇ ಬಾಗಿಲನ್ನೆ ನಾನು
ದಾಟೆ ಒಳಗೆ ಹೋದೆನು
ಬಲದ ಪಾದವಿಟ್ಟೆನು

ಇದೇ ಹೊಸಿಲಲ್ಲಿ ನಿಂತು
ನಾದಸ್ವರಪನಾದಿದ
ಚೌರಶಾಸ್ತ್ರವಿಶಾರದ

ಇದೇ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಬರಲು
ಎದೆಯಬಡಿತ ವಿನ್ನುಡಿ !
ಯಾಕೋ ಏನೋ ತಿಳಿಯದು.

— ಗೋವಿಂದರಾಜು

ನಮಗೂ ಬಂತು

ನಾನು ರಾಜ ಚಂದಿ—ಮೂವರೂ 'ಫ್ಲೊ' ಇಂದ ನರಳಿದೆವು. 'ಫ್ಲೊ' ಕ್ರಿಮಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಶಿವಪುರದಿಂದಲೋ ಗಂಗನಪಟ್ಟದಿಂದಲೋ ಅಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬಂದು, ನಾವು ಹೀರೇ ಬೈಲೂರು ಸೇರುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಹಿಡಿಯಿತು. ಮೊದಲು ರಾಜನನ್ನು ಹಿಡಿಯಿತು. ನಾವು ಹೀರೇಬೈಲೂರು ಸೇರಿ ಊರಮುಂದಿನ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ತುಸ ಹೊತ್ತು ನಮ್ಮ ಉಸಿರು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ರಾಜನ ಉಸಿರು ನನ್ನ ಮತ್ತು ಚಂದಿಯ ಉಸಿರುಗಳಿಗಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಸ್ತಿ ಬಿಸಿಯಾಗಿತ್ತು. ರಾಜ—ಚಂದಿಯ ಹಿಂದೆ ನಿಂತಿದ್ದ. ಚಂದಿಯ ಕತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ರಾಜನ ಉಸಿರು ಆಡಿದಾಗ ಚಂದಿಯ ಕತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಕಾದ ಕಬ್ಬಿಣದಿಂದ ಬರೆ ಹಾಕಿದ ಹಾಗಾಯಿತಂತೆ! ಚಂದಿಗೆ ರೇಗಿ ಹಿಂತಿರುಗಿದ. ರಾಜನಿಗೆ—ಶೀತವೂ ಆಗಿತ್ತು!

“ಸರಿ—ತಂದಿಟ್ಟ — ಶಿಂಗಪೂರ್ 'ಫ್ಲೊ'!” ಅಂದ ಚಂದಿ.

“ಅಲ್ಲ ಕಣೋ—ಎಲ್ಲೊ ಥಂಡಿ ಅಷ್ಟೆ” ಅಂದ ರಾಜ.

ಆದರೆ—ಚಂದಿಗೆ ಈ ವಿಷಯಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತು. ಚಂದಿಯ ದೂರದ ನೆಂಟನೊಬ್ಬನಿಗೆ ಬರುವ ವಾರಂಟುಗಳಲ್ಲಿ ಆತನನ್ನು 'ಡಾಕ್ಟರ್' ಅಂತ ಸಂಭೋದಿಸುವುದುಂಟು. ಆದ್ದರಿಂದ ಚಂದಿಯ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತಾನೂ ಒಬ್ಬ ವೈದ್ಯನೆಂದೇ ಭಾವನೆ!

ಸರಿ—ಏನಾದರೂ ಆಗಲಿ—ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತು ಎಲ್ಲಾದರೂ ಆರಾಮವಾಗಿ ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಹೊರಡೋಣವೆಂದು, ಹೀರೇ ಬೈಲೂರಿನ ಮುಸಾಫಿರ್ ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೋಣೆ ವಿಚಾರಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ರಾಜನನ್ನು ಸಾಗಿಸಿದೆವು. ಚಂದಿ—ಆ ಊರಿನ ವೈದ್ಯರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದ.

“ಫ್ಲೊ” ಅಂದರು.

“ನನಗೆ ಮೊದಲೇ ಗೊತ್ತು ಸರ್. ನಾನು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದೆ ಸರ್” ಅಂತ ಜಂಭ ಕೊಚ್ಚಿದ ಚಂದಿ.

ವೈದ್ಯರು ರಾಜನ ಪರೀಕ್ಷೆಮಾಡಿ, ಒಂದು ಇಂಜೆಕ್ಷನ್, ಆರು ಮಾತ್ರೆ ಕೊಟ್ಟು ಏಳು ರೂಪಾಯಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು.

ಚಂದಿ—ಪೇಟೆಗೆ ಹೋಗಿ ಒಂದು ಬಾಟಲು ಫಿನಾಯಿಲ್, ಮೆಣಸು, ಶುಂಠಿ, ಸಿಬಸಾಲ್ ಮಾತ್ರೆ — ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದ. ಮುಂಜಾಗ್ರತೆ ಅಂತ ಹೇಳಿ, ನಾನು ಚಂದಿ ಎರಡೆರಡು ಮಾತ್ರೆ ನುಂಗಿದೆವು. ಮೆಣಸು ಶುಂಠಿ ಜೆಜ್ಜಿ ತಿನ್ನ ಲಾರದೆ ತಿಂದೆವು. ತಾನು ತಂದಿದ್ದ ಫಿನಾಯಿಲ್‌ನಿಂದ ಚಂದಿ ಮುಸಾಫಿರ್ ಖಾನೆಯು ನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗಲೀಜುಮಾಡಿದ. ನಾನು ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ರಾಜನನ್ನು ಪಿನಾಯಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ತೊಳೆಯುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು. ಆದರೆ ನಾವು ತಿಂದ ತಿಂಡಿ, ಕುಡಿದ ಕಾಫಿ, ನೀರು—ರಾಜನ ಗಂಜಿ—ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಪೂರ ಫಿನಾಯಿಲ್ ವಾಸನೆ ರುಚಿಗಳಿದ್ದವು. ಹಾಗೆ ಪಿನಾಯಿಲ್ ಜೇರ್ಣಿಸಿಕೊಂಡಾದರೂ ಫ್ಲೂ ಬರದಿದ್ದರೆ ಸಾಕು — ಅಂತ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದೆ.

ರಾತ್ರಿ—1-30 ಘಂಟೆಗೆ ಚಂದಿ—ಮಲಗಿದ್ದವನು ಧಟ್ಟನೆ ಎದ್ದು—

“ಲೋ—ಬಂತೋ ನನಗೆ ಫ್ಲೂ! ಇಗೋ ಈ ರಾಜಂದೇ ಪೀಡೆ!” ಅಂದ.

ಟಾರ್ಚು ಹಾಕಿ ನೋಡಿದೆ. ಹೌದು—ಚಂದಿಗೂ ಫ್ಲೂ ಬಂದಿತ್ತು.

“ಲೋ—ನನಗೆ ಹಾರ್ಡು ಬಹಳ ವೀಕು. ಜ್ವರ ಜಾಸ್ತಿಯಾದರೆ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಅಪಾಯ ಅಂತ ನಮ್ಮ ನೆಂಟೆ—ಡಾಕ್ಟರು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ” ಅಂದ ಚಂದಿ

“ನಿಂಗೇನೂ ಆಗೊಲ್ಲಾ ಬಿದ್ದೊಕ್ಕೋ. ಹಾಗೇನಾದರೂ ಆದರೆ—ನಾವಿಬ್ಬ ರಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದು ಚೂರೂ ಕದಲಿಸ್ತೆ ಹೊತ್ತಾಕ್ತೀವಿ” ಅಂತ ರೇಗಿಸಿದ ರಾಜ

ಚಂದಿಗೆ ಬಿಸಿ ಏರಿತು. ನನ್ನ ಕಡೆ ತಿರುಗಿದ—

“ನೋಡಯ್ಯಾ ನೀನೇ! ನನಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಜ್ವರ ಇದೆಯೋ ಇವನಿಗೋ? ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡ್ತೇನೆ — ನಂಗೇನಾದ್ರೂ ಕಮ್ಮಿ ಇದ್ರೆ! ರಾಜನ್ನ ಪಕ್ಕದ ರೂಮಿಗೆ ಸಾಗಿಸೋ ವಾಶಿ” ಅಂದ.

“ಅಯ್ಯಾ — ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರ ನಡುವೆ ನಾನೊಬ್ಬ — ನಿಮಗೇನಾದರೂ ಆದರೆ ಹೊರೋಕೆ ಇದ್ದೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ಅವಾಂತರದಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಮಲಗಿದರೆ— ಈ ಊರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ಯಾರೂ ಕೇಳೋರಿಲ್ಲ!” ಅಂತ ಎಚ್ಚರಿಸಿದೆ.

ಹಾಗೂ ಹೀಗೂ ಇಬ್ಬರ ಬಿಸಿ ಉಸಿರಿನಲ್ಲಿ ತೇಲಾಡುತ್ತ ರಾತ್ರಿ ಕಳೆದವು.

ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಿಬ್ಬರ ಕಛೇಬರಗಳೂ ಇನ್ನೂ ಶ್ವಾಸ ವಾಡುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ನಾನೇ ಹೋಗಿ ಪುರ್ನ್ ಡಾಕ್ಟರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು

ತೋರಿಸಿದೆ. ಹದಿನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟೆ. ಈ ಎರಡು ಫ್ಲೂ ಕ್ರಿಮಿಗಳಿಗೂ ಗಂಜಿ ಒದಗಿಸಿ ನಾನೂ ತುಸ ಬಾಯಾರಿಕೆ ಹಸಿವು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನವಾಯ್ತು.

ಮುಸಾಫಿರ್ ಖಾನೆಯ ಮತ್ತೊಂದು ಕೋಣೆಗೆ ಕೆಲವು ಹೊಸ ಜನ ಬಂದು ಸೇರಿದರು. ಅವರ ಮಾತುಗಳಿಂದ—ಯಾರೋ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ ಹೊಡೆ ದಾಟಿದಲ್ಲಿ ನರಳಿದ ಆಸಾಮಿಗಳೆಂದು ತಿಳಿಯಿತು. ನನಗೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಯವೇ ಆಯ್ತು. ರಾಜ, ಚಂದಿಯರ ಫ್ಲೂ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ವಾದ ಗಳೂ ಶುರುವಾಗಿಬಿಟ್ಟರೆ—ಆಗ ನನ್ನ ಪಾಡು—ನಾಯಿಪಾಡು!—ಅಂದುಕೊಂಡು ನಾನೇ ಆ ಹೊಸಬರ ಪರಿಚಯಕ್ಕಾಗಿ ಅವರ ಕೋಣೆಗೆ ನುಗ್ಗಿದೆ. ರಾಜ ಚಂದಿ— ಇಬ್ಬರೂ—ಜೀವದಿಂದಿದ್ದರೆ ನಿದ್ದೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಹೊಸಬರ ಸಂಭಾಷಣೆ ನಿಂತಿತು. ಪರಸ್ಪರ ಪರಿಚಯವೂ ಆಯ್ತು. ಅಲ್ಲಿದ್ದವರು ಮೂರು ಜನ—ರಂಗಪ್ಪ, ಸಂಗಪ್ಪ, ಲಿಂಗಪ್ಪ. ಯಾವುದೋ “ಟೆನೆನ್ಸಿ ಕೇಸ್” ಗಾಗಿ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋದವರು ತಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದರು. ನನ್ನ ಪರಿಚಯ ವಾದ ಮೇಲೆ—ನಾನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಟೀ. ಟೀ. ಅವರೂ ಅಲ್ಲ ಅಥವಾ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜೆತ್ತಿಯವರೂ ಅಲ್ಲ ಅಂತ ಧೈರ್ಯವಾದ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಸಂಭಾಷಣೆ ಶುರುಮಾಡಿ ದರು. ನಾನು ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತಿದ್ದೆ.

“ಅಲ್ಪವ್ವಾ, ಈಗ ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ ಬಂತೂಂತ ಸಂತೋಸಾ ಪಡೋಕ್ಬದ್ದು ಇಂಗೆ ದಿನಾಲೂ ಒಂದಲ್ಲಾ ಒಂದು ಸಬೂಬು ಯೇಳ್ತಾ ನಮ್ಮತ್ತಿದ್ದಿದ್ದಲ್ಲಾ ಕಸೊಳ್ತಾ ಇದ್ರೆ—ಈ ಸ್ವಾತಂತ್ರ ನಾವೇನು ಕೇಳಿದ್ದವಾ?”

“ಅದೇ ಸಂಗಪ್ಪ, ನಾನೂ ಯೋಳೋದು—ನಾವು ಸಂಪಾದ್ನೇ ಮಾಡಿದೆ ಅದಕ್ಕೇ ದಂಡ ಪೆಟ್ಟೀಕು—ಕರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ರೆ ದಂಡ ಪೆಟ್ಟೀಕು. ತೆನ್ನಿದ್ರೆ ದಂಡ ಪೆಟ್ಟೀಕು—ಇದಕ್ಕೇನಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರಾನ್ನೋಡು?”

“ನಮ್ಮತ್ತಿದ್ದಿದ್ದು ಮುಚ್ಚಿಡೋಂಗಿಲ್ಲ. ಹೊರೀಕೆ ತೆಗೆದ್ರೆ ಕಸೊಂತಾರೆ— ಇದೇನಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ?”

ನಾನು ಇದುವರಿವಿಗೂ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಓದಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕಾಗದೆ ಕಂಗಾಲಾಗಿದ್ದೆ. ಈಗ ಈ ರಂಗಪ್ಪ, ಸಂಗಪ್ಪ, ಲಿಂಗಪ್ಪ ಇವರುಗಳ ಮೂರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಂದಟ್ಟಾಯಿತು.

“ಈಗ ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದಿರೋ ಜಮೀನುಗಳ ಕಾನೂನು ಏನಾದರೂ ಅರ್ಥ ವಾಯಿತ್ತಾ?”

“ರಂಗಪ್ಪ—ಅದೇನು ಅರ್ಥವಾಗ್ಬೇಕು ಅಂತ ಬರೆದವ್ರಾ ? ಒಬ್ಬನ್ನ ಕೇಳಿದರೆ ಯಾರೂ 1200 ರೂಪಾಯಿ ಆದಾಯ ಬರೋ ಜಮೀನು ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟೊಳೋ ಅಂಗಿಲ್ಲ ಅಂತಾನೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಅಂಗಲ್ಲಾ ಮಾರಾಯ ಅದು ಸ್ವಂತ ಸಾಗುವಳಿ ಡ್ಯಾಮಿಟ್ಟು—ಅಲ್ಲ ಲಿಮಿಟ್ಟು ಅಂತಾರೆ ನಮ್ಮ ಒಕ್ಕಲುಗಳೆಲ್ಲಾ—ಇನ್ನು ತಾವೇ ಜಮೀನುಗಳ ಒಡೆರುಗಳ—ಅಂತ ಕುಣಿದಾಡ್ತಾರೆ—ಅಂಗಾರೆ ಈಗ ಈ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಸಾಯೇಬ್ರೆಲ್ಲಾ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಸಾಮಿರ್ಕ್ರವಾಯಿ ಸಂಬಳ ತಕೊಂತಾರಲ್ಲಾ ಅವರಿಗಿನ್ನಾ ನಾವು ಕೆಟ್ಟೋದ್ವಾ ?”

“ಲಿಂಗಪ್ಪ—ನಂಗೊತ್ತೇ ಗೊತ್ತು ಇದಿಂಗೇ ಆಗ್ತದೇಂತ ! ಇದು ಇಂಗೇ ಆತಾ ಓದ್ರೆ—ಇನ್ನು ಈ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಓದಿ ಬರೆದಿರೋ ಹುಡುಗರ ನಂಬರುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ದಡ್ಡರಿಗೆ ಅಂಚಿ, ದಡ್ಡರೂ ಪಾಸೂಂತ ಅನ್ನೋ ಯಾವಾರ ! ಇದೇನಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ ?”

ನನಗೆ ಇದಿಷ್ಟು ಕೇಳಿ ಏನಾದರೂ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆನ್ನಿಸಿತು. ಚಂದಿ ರಾಜ ಇಲ್ಲಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಆಗಲೇ ವಾಗ್ಯುಧ್ಧ ಶುರುವಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೂ ಅವರಿಬ್ಬರ ಜಾಳಿ—ನನಗೂ ತುಸ ಅಂಟಿದೆ.

ನಾನಂದೆ—

“ನೋಡೀ—ನಾವು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಸ್ಥಿರಪಡಿಸಬೇಕಾದರೆ ಇಂತಹ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲೇಬೇಕು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸ್ಥಿತಿ ಯನ್ನು ಬೇರೆ ದೇಶಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿಕೊಂಡರೆ ನಮಗಷ್ಟೋ ಸಮಾಧಾನ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಕಾನೂನು ಬರುತ್ತೆ ಅನ್ನುವುದಾದರೂ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತೆ—ಆದರೆ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ಮೇಲೆ ಜನ ಕಣ್ಣು ಕಣ್ಣು ಬಿಡ್ತಾರೆ ಈಗ ನೋಡಿ—ರಷ್ಯಾ—ಚೈನಾ ..”

ನನ್ನ ಮಾತು ಅವರಿಗೆ ಇಡಿಸಿರಲಾರದು. ಬ್ರೇಕ್ ಅವುಕಿದರು.

“ಸ್ವಾಮಿ, ತಾವು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಕಾರಣ ಏನು” ಅಂತ ಕೇಳಿದ ಸಂಗಪ್ಪ.

“ಅಯ್ಯೋ—ನಾವು ಮೂವರು ಸ್ನೇಹಿತರ—ತಲಕಾಡಿನ ಕಡೆ ಹೊರಟಿದ್ದೇವೆ. ನಿನ್ನೆ ಈ ಊರಿಗೆ ಬಂದೆವು ಇಬ್ಬರಿಗೆ ಫ್ಲೂ ತಗುಲಿ ಮಲಗಿದ್ದಾರೆ....”

“ಎಲ್ಲಿ ! ? ! ?”

“ಇಲ್ಲೇ—ಆ ಕೋಣೆ .. ....”

“ಹಾಗಂತ ನಮಗೆ ಮೊದಲೇ ಬೊಗಳ್ಳಾರ್ಡೇನಿ? ಇನ್ನು ನಮಗೂ ನಿಮ್ಮ ಪೀಡೆ ತಗಲುತ್ತೆ. ನಿಮ್ಮ ಮಾತು ನೋಡಿದ್ರೆ ನಿಮಗಾಗ್ಲೇ ಹಿಡಿದಿದೆ” ಅನ್ನುತ್ತಾ....
 “ಎಳ್ಳೋ—ಕಟ್ಟೋ ಕಂತೇನ!” ಅನ್ನುತ್ತ ರಂಗಪ್ಪ ತನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಅರೇಬೈಲೂರು ಮುಸಾಫಿರ್ ಖಾನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟ.

ಹೌದು—ನನ್ನ ಶ್ವಾಸ ಬಿಸಿಯಾಗಿದೆ. ತಲೆನೋವು ಬಂದಿದೆ—ಈ ಪತ್ರ ಇಷ್ಟಕ್ಕೇ ಮುಗಿಸಿ ವೈದ್ಯರ ಹತ್ತಿರ ಏಳು ರೂಪಾಯಿ ಜೊತೆಗೆ ಹೊರಡುತ್ತೇನೆ.

—ಕೇಫ.

ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಸಿದುದು—

“ಇನ್ನು ಮೇಲೆ—ಜನರ ಆಯುಷ್ಯ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದಂತೆ — ನೋಡಯ್ಯಾ — ಮೊದಲು ಸರಾಸರಿ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷ ಆಯಸ್ಸಿದ್ದುದ್ದು ಈಗ ಮೂವತ್ತೆರಡಕ್ಕೆ ಏರಿದೆ ಯಂತೆ ಹೌದೇನಯ್ಯಾ?”

“ಇರಬಹುದು — ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಂದಲೂ ಆದಷ್ಟು ತೆರಿಗೆ ವಸೂಲ್ಪಾಡೋಕೆ ಇದೂ ಒಂದು ಪ್ರಯೋಗ ಇದ್ದರೂ ಇರ್ಬೋದು.”

ಹಿಂದೆ ಕೇಳಿದ್ದರೆ ಕ್ಷಮಿಸಿ —

“ಇದೇನಂದ್ರೆ—ಈಗೀಗ ಪೂರ್ತಿ ಬಾಟ್ಸ್ ಬಾಟ್ಸೇನೇ ಖಾಲಿ ಮಾಡ್ತಿದ್ದೀರಿ?”

“ನಾನೇನೇ ಮಾಡ್ಲಿ? ನೀನಾವತ್ತು ರೇಗಿ ಕಾರ್ಕ್ ಸ್ಟ್ಯಾ ಬಿಸಾಕಿಬಿಟ್ಟೆ. ಕಾರ್ಕ್ ಬಾಟ್ಸೋಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದೊಗ್ತಾ ಇದೆ. ಇನ್ನೇನೇ ಮಾಡ್ಲಿ?”

—ಕೇಫ

ರಾಜರಿಗೊಂದು ಕಾನೂನು, ಬಡವರಿಗೊಂದು ಕಾನೂನು ಆಗಿದೆಯಂತೆ ತೆರಿಗೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ.

—ಮರೆತರು ಹೇಳುವುದನ್ನು—ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಅವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ಅದರೂ ಚುಚ್ಚುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸಿದ ನೂರಾರು ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು.

❧ ಅಕೋ ಅಕ್ಕೊ ಕುಣಿಯುತ್ತಿದೆ ಕೋಗಿಲೆ ❧

ಹೌದು. ಅಕೋ, ಕೋಗಿಲೆ ಕುಣಿಯುತ್ತಿದೆ. ಏಕೆ ಕುಣಿಯಬಾರದು ? ನವಿಲೊಂದೇ ಕುಣಿಯಬೇಕೇನು ? ಕೋಗಿಲೆ ಬರೀ ಕುಕಿಲು. ತ್ತಾ, ನನಿಗೈಯ್ಯುತ್ತಾ, ಸರಗೈಯ್ಯುತ್ತಾ ಇರಬೇಕೇನು ? ಯಾರು ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದವರು ? ಕೋಗಿಲೆ ಕುಣಿಯುತ್ತಿದೆ; ತಪ್ಪೇನು ? ನೀವಾರು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ? ನೀವೇನು ಕೋಗಿಲೆಯ ಮ್ಯಾನೇಜರೆ ? ಇಲ್ಲಾ, ಕಾವ್ಯ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಗಳೋ ?

‘ಕುಕಿಲುತಿದೆ ಕೋಗಿಲೆ’ ಎಂದು ಕವಿಗಳು ಬರೆದಿರುವರು. ಅವರು ಅರೆ ಜಾಣರು. ರೇಡಿಯೋ ಪ್ರಸಾರದಲ್ಲಿ ‘ಕುಣಿಯುತ್ತಿದೆ ಕೋಗಿಲೆ’ ಎಂದು ಕೇಳಿಸಿತು. ನಿಲಯಾಧಿಕಾರಿಗಳ, ಗಾಯಕರ ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಶ್ರವಣೇಂದ್ರಿಯದಿಂದ ಈ ಬಾಯ್ತುಪ್ಪು ಸಂಘಟಿಸಿ, ಸಿದ್ಧಿಸಿತು. ಆದರೆ ಅದ್ಭುತ ಸತ್ಯ ಹೊರಬಿತ್ತು.

ಕುಣಿಯಲು ಕೋಗಿಲೆಗೆ ಪಕ್ಷಿರಾಜ್ಯಾಂಗ ದತ್ತ ಹಕ್ಕಿದೆ. ಅದು ಕುಣಿಯುತ್ತಿದೆ. ಆದೇನೂ ಅಪರಾಧವಲ್ಲ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ, ಪಂಪ, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ, ಕುವೆಂಪು ಇವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದು ಬರಿದೇ ಕೂಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಆಧಾರವೇನು ? ಅದು ಕುಣಿಯುತ್ತಲೂ ಇತ್ತು. ಆ ಕುಣಿತದ ಸೊಬಗನ್ನ ನುಭವಿಸುವ ರಸಿಕತೆ, ವ್ಯವಧಾನ, ಅದೃಷ್ಟ, ಧಾಷ್ಟರ್ಯ, ಅವರಿ ಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ತಪ್ಪು ಯಾರದು ? ಕೋಗಿಲೆಯದೇ ? ಈಗ ಸತ್ಯ ಹೊರಬಿದ್ದಾಗ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪದೆ ಇರುವ ಕವಿಸಮುದಾಸರೂ ಇರುವರಲ್ಲಾ ! ಯಾ ಖುದಾ ! ಪರವರ್ದಿಗಾರ್ :

ಇದ್ದದ್ದನ್ನು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ಎದ್ದು ಎದೆಗೊಡೆಯಲು ಬರುವಿರಾ ? ನೈದಿಲೆ. ಚಂದ್ರೋದಯವಾದ ಮೇಲೆ ಅರಳುತ್ತದೆ ಎಂದರಲ್ಲಾ ಕವಿಗಳು. ಆ ಸುಳ್ಳು ಕೇಳಿ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದಿರಲ್ಲವೇ ನೀವು ? ಗ್ರೀಷ್ಮ ಋತುವಿನಲ್ಲಿ (ಜ್ಯೇಷ್ಠ + ಅಷಾಢ) ಭಾಸ್ಕರನ ಪ್ರತಾಪದಿಂದ ಹೊಳೆ ತೊರೆಗಳು ಬತ್ತಿದವು ಎಂದವರ ಚರಟೆ ಹರಿಯದೆ ಸಮ್ಮನೆ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಕುಳಿತಿರಲ್ಲವೇ ನೀವು ?

‘ಮುಗ್ಧ ಕೈಯ ನಾಗಸಕೆತ್ತಿ ಓ ಸತ್ತ ಕಪ್ಪೆ’ ಎಂದಾಗ ನೀವು ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೇಕೆ ? ಸತ್ತ ಕಪ್ಪೆಯ ಕೈ ಯಾವುದು ? ಕಾಲಾವುದು ? ನಿಮಗದು ತಿಳಿಯದು. ಕವಿ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದ. ನೀವು ಓದಿ, ಕಾಫಿ ಕುಡಿದು, ಲೊಟಗೆ ಹೊಡೆದು ತೆಪ್ಪಗೆ ಕುಳಿತಿರಿ. ಸತ್ತ ಕಪ್ಪೆಯನ್ನು ಕರ್ವೀಫಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ, ಜೇಬಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು, ಲ್ಯಾಬರೆಟರಿ ಗೊಯ್ದು, ಅದರ ಕೈಯ ಮುಗ್ಧತೆ ಎಷ್ಟು ಎಂಬುದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದರೆ ಆಗ ತಿಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು.

‘ಅನಂತ ತಾನ್ ಅನಂತವಾಗೆ .. ? ಇತ್ಯಾದಿ ಹೇಳಿದರಲ್ಲ ಕವಿಗಳು. ಆಗೇಕೆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಹೂಡದೆ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದಿರಿ. ಅನಂತ ಅನಂತವಾಗೆ ಎಂದು ರೇಫವೇಕೆ ? ಅನಂತ ಅನಂತವಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತದೆ

ಗಿಡಗಿಂಟೆಗಳ ಕೊರಳೊಳಗಿಂದಾ! ಯಾಹ್ ಅಲ್ಲಾ! ಅದನ್ನೂ ನುಂಗಿ ಬಿಟ್ಟಿರಲ್ಲವೇ ? ತಣ್ಣೀರು ಕುಡಿದಿರೋ ಊಸ ನೀರು ಕುಡಿದಿರೋ ?

ಇದರ ತಳಬುಡವೇ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದಂತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೇ ನೀವು ಇಂಥಾ ನೂರು ಅಸಂಬದ್ಧಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಬಿಟ್ಟಿರಿ. ಆದರೆ ಕೋಗಿಲೆ, ಪರಭೃತ, ತಳಿರ ಮರೆಯೊಳಿರುತ ಕೂಗಿ ಕಣದಿಹುದು ಎಂಬಂಥದು ಕುಣಿಯುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ನಿಮಗೇಕೆ ಸಂಕಟ ? ಅಸಮಾಧಾನ ?

ಮಧ್ಯಪ್ರಾಚ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನಾಯಕತೆ, ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿ ವರ್ಣದ್ವೇಷ, ಆಲ್ಜೀರಿಯಾ ದಲ್ಲಿ ಫ್ರೆಂಚರು, ಸಿನಿಮದಲ್ಲಿ ನಟಿಯರು ಕುಣಿದಾಗ ನೀವೇಕೆ ಆಕ್ಷೇಪಿಸಲಿಲ್ಲ. ಕೋಗಿಲೆ ನಿಮಗೆ ದಾಯಾದಿಯೋ ?

ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಕೋಗಿಲೆ ಕುಣಿಯುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಇವೇ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ನೋಡಿದೇನೆ. ಅದ್ಭುತ ನೃತ್ಯ ಅದರದು. ನಮ್ಮೂರಿನ ಕದಂಬವನಕ್ಕೆ ಬನ್ನಿ. ನಿಮಗೇ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಅಕೊ ಅಕೋ ಕೋಗಿಲೆ ಕುಣಿಯುತ್ತಿದೆ. ಟೆಂಹಕ್ಕೆ ತಂಬೂರಿ ಮಿಡಿಯುತ್ತಿದೆ. ಜೀರ್ಪ್ಪಂಬಿ ಪಿಟೀಲು ಬಾರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಗೊರವಂಕ ಹಾಡುತ್ತಿದೆ. ಮರ ಕುಟಿಗ ತಬಲಾ (ಘಟಂ ?) ಬಾರಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಆದರೆ ಕೋಗಿಲೆಯದು ಕಥಕ್. ಹದ್ದಿನದು ಕಥಕ್ಕಳಿ. ಎಮು ಆಫ್ರಿಚ್ ಗಳದು ಮಣೆಪುರಿ. ನವಿಲು ಭರತನಾಟ್ಯ ಮಣೆಪುರಿಗಳೆರಡನ್ನೂ ಬಲ್ಲದು ಆದರೆ ಕೋಳಿಮೊಟ್ಟೆ ಕುಣಿಯುವುದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿಲ್ಲ. ಅದು ಹಾರುತ್ತದೆ, ಚಿಮ್ಮುತ್ತದೆ, ಪುಟಿಯುತ್ತದೆ—ನೆಲದಿಂದಲ್ಲ ಕೈಯಿಂದ. ರೆಕ್ಕೆ, ರಾಕೆಟ್ ಎಂಜಿನ್ ಗಳೆರಡೂ ಇಲ್ಲದ ಕೋಳಿಮೊಟ್ಟೆಯ ಸಾಹಸ ಗಣನೀಯವೇ ಸರಿ ಸುದೈವವೆಂದೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು—ಅದು ಹಾರುತ್ತಿರುವುದು ನಮ್ಮ.

‘Poetry was in pity’ ಎಂದ, ಲಾರೆನ್ಸ್ ಡುತೆಲ್. is still in pity ಎನ್ನುತ್ತೀನೆ ನಾನು. ನಿಜ, ಕಾವ್ಯ ಸತ್ಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ ಹೇಳದಾಗ ಜನ ಕೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ ಕವಿ, ಸಹೃದಯರ ಈ ಮೇರು ಪ್ರಾಯ ಮೂರ್ಖತೆಯಿಂದ ಕಾವ್ಯ ಬಲು ನೊಂದಿದೆ ತನ್ನನ್ನು ಕಂಡು ತಾನೇ ಕನಿಕರಪಡುತ್ತಿದೆ.

ಹೇಗೋ ಏನೋ ತಾನು ಕುಣಿಯುವುದು ಪತ್ತಿಯಾದುದರಿಂದ ಸಂತಸಗೊಂಡ ಕೋಗಿಲೆ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಸಹಾನುಭೂತಿ ತೋರುತ್ತಿದೆ.

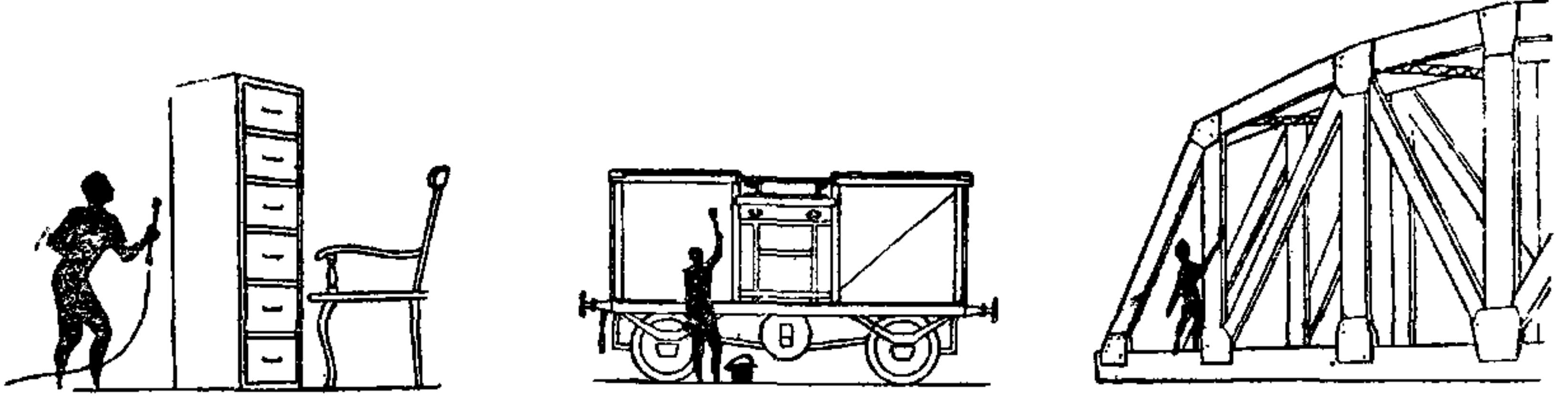
ಸಂತಸದಿಂದ ಎಚ್ಚರುತಪ್ಪಿ ಅಕೊ ಅಕೋ ದಿಮರುಗುಣಿತ ಕುಣಿಯುತ್ತಿದೆ.

—ಅ. ರಾ ಸೇ.

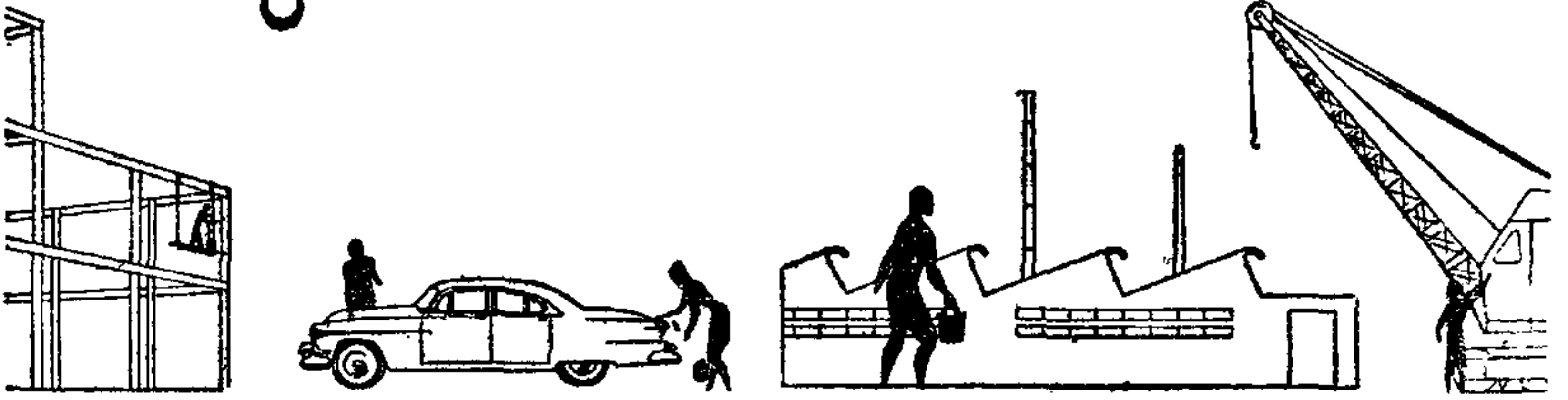

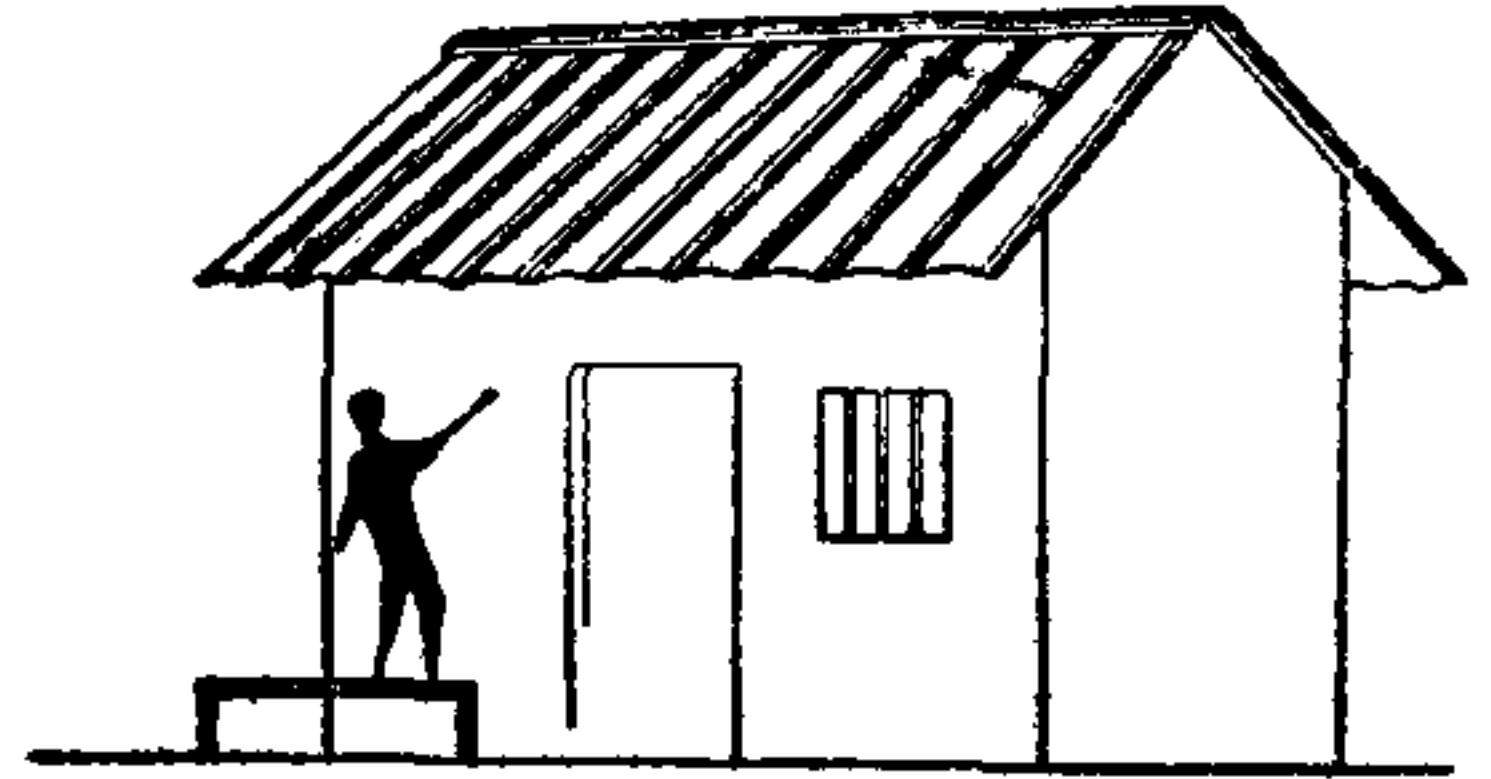
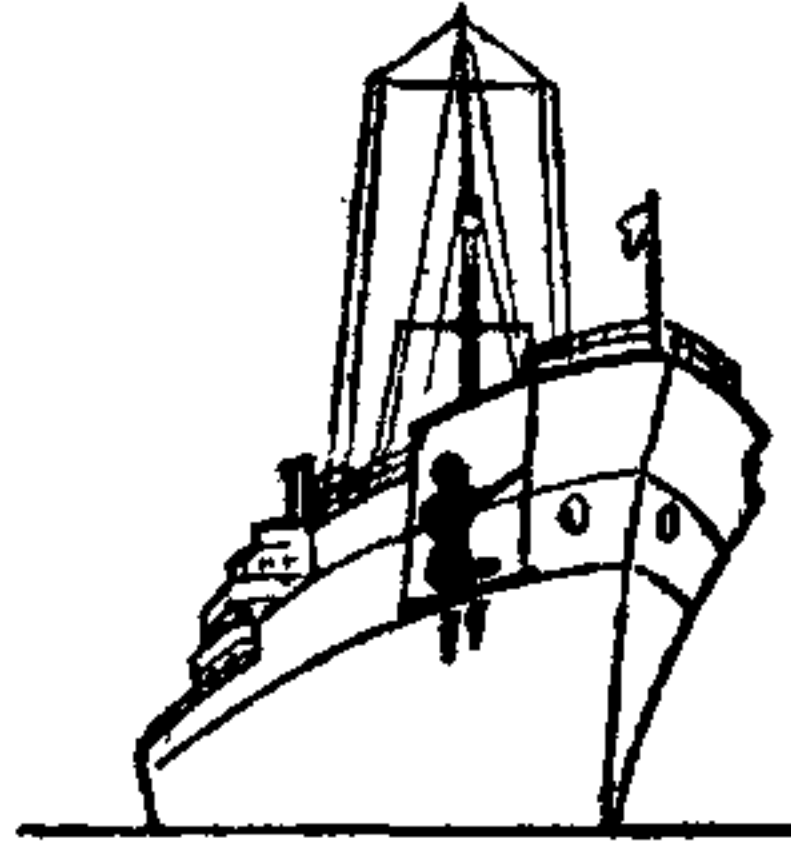
ಯಾವ ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಇರಲಿ

ತಕ್ಕದಾದ ಷಾಲಿಮಾರ್ ಪೆಂಟಿಂಗ್

ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.

be BRIGHT - specify

ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿರಿ

ಷಾಲಿಮಾರ್ ಪೆಂಟಿಂಗ್ ಪ್ರಾಡಕ್ಟ್‌ಗಳು

ಎಲಾ ತರದ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ 'ಷಾಲಿಮಾರ್ ರೆಡಿ ರೆಫರೆನ್ಸ್' ನೋಟಿಸುಬಗ್ಗೆ ಫೋ. ಬಾ. 68, ಕಲ್ಕತ್ತ - 1 ಕೈ ಬರೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ

SPV/ 359

28-9-57ರಿಂದ ಅಮೋಘ ಪಾ್ರಂಭ

ಬೆಂಗಳೂರು :

ಜೈಹಿಂದ್ — ಮಿನರ್ವ ಮತ್ತು ನ್ಯೂ ಆಪೇರಾ

ವೈಸೂರು : ಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರಿ

ಕೆ. ಜಿ. ಎಫ್. : ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾ

ಚಿತ್ರಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿದಿನ 3 ಪ್ರದರ್ಶನಗಳು.

— ದೇವರ್ ಫಿಲಂಸ್ ರವರ —

ನಿಲಮಲೈ ತಿರುಡನ್

**ಅಂಜಲಿದೇವಿ — ರಂಜನ್ — ನೀರಪ್ಪ — ಬಾಲಯ್ಯ
ತಂಗವೇಲು ಮುಂತಾದವರು.**

ನಿರ್ದೇಶಕ : ತಿರುಮುಗಂ.

ಸ್ಟುಡಿಯೋ : ವಾಹಿನಿ.

VIJAYA TALKIE RELEASE

For 3 way Beauty Treatment....

RAJA

SNOW

AMLA HAIR OIL , KASTURI SOAP

MANYAM & CO. BANGALORE MADRAS MADURAI BOMBAY

FAC

Koravanji, October 1957

VITOFERRIN

HYSON INDUSTRIAL & TESTING LABORATORY LTD. MALLESWARAM BANGALORE

ವೈಟೋಫೆರಿನ್

(ಆಧುನಿಕ ಶಕ್ತಿನರ್ಧಕ ಟಾನಿಕ್)

ಇದರಲ್ಲಿ “ಎ” “ಬಿ” ಮತ್ತು “ಡಿ” ಎಂಬ ವೈಟಮಿನ್ನುಗಳೂ, ಐರನ್, ಕ್ಯಾಲ್ಸಿಯಂ ಮುಂತಾದ ಲೋಹ ವಿಶೇಷಗಳೂ, ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಿದ ತಾಮ್ರವೂ, ಮತ್ತು ಮಾಲ್ಟಾಸಾರ್, ಜೇನುತುಪ್ಪಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಒಂದು ಅಮೃತವಾನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ದೇಹಶಕ್ತಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಕಲ ಔಷಧಗಳ ಸಮೂಹವೂ ಇದೆ. ಖಾಯಿಲೆಯಿಂದ ಎದ್ದವರಿಗೂ, ಬಸುರಿ ಬಾಣಂತಿಯರ ದೇಹದಾರ್ಢ್ಯಕ್ಕೂ ಇದು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಔಷಧ. ಸೇವಿಸಲು ಬಹಳ ರುಚಿಯಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಮಧುರವಾಗಿಯೂ ಇದೆ.

ತಯಾರಕರು :

ದಿ ಮೈಸೂರು ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಅಂಡ್ ಟೆಕ್ನಿಂಗ್
ಲ್ಯಾಬೋರಟರಿ ಲಿಮಿಟೆಡ್,

ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ

ಬೆಂಗಳೂರು 3.

Printed by B. S. Iyengar, Bangalore City.

Publisher—B. N. Gupta.

Editor—M. Sivaram.